

MOGUĆNOSTI OBRAZOVANJA ZA PODUZETNIŠTVO NA FILOZOFSKOM FAKULTETU U SPLITU

Marinović, Antonela

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:172:224550>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-30**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of humanities and social sciences](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

MOGUĆNOSTI OBRAZOVANJA ZA PODUZETNIŠTVO NA
FILOZOFSKOM FAKULTETU U SPLITU

ANTONELA MARINOVIĆ

SPLIT, 2024.

FILOZOFSKI FAKULTET
ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU

ZAVRŠNI RAD

**MOGUĆNOSTI OBRAZOVANJA ZA PODUZETNIŠTVO NA
FILOZOFSKOM FAKULTETU U SPLITU**

STUDENTICA:

Antonela Marinović

MENTORICA:

doc. dr. sc. Tea Gutović

Split, rujan 2024.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. PODUZETNIŠTVO	3
2.1. Definiranje pojma poduzetništvo i poduzetnik	3
2.2. Karakteristike poduzetnika	4
2.3. Poduzetničke namjere	6
2.4. Sociološki pristup poduzetništvu	7
3. PODUZETNIČKO OBRAZOVANJE	9
3.1. Definicija	9
3.2. Poduzetnička politika Europske unije	10
3.3. Uloga, zadaci i ciljevi poduzetničkog obrazovanja	12
3.4. Odnos poduzetništva i obrazovanja	13
3.5. Razvoj poduzetničkog obrazovanja	13
3.6. Poduzetničko obrazovanje u Hrvatskoj	14
4. METODOLOŠKI ASPEKTI ISTRAŽIVANJA	17
4.1. Predmet i ciljevi istraživanja	17
4.2. Istraživačke metode i uzorak istraživanja	17
5. REZULTATI I RASPRAVA	20
ZAKLJUČAK	30
LITERATURA	32
METODOLOŠKA I EMPIRIJSKA ARHIVA	34
Anketni upitnik	34
Protokol	39
Tablični i grafički prikazi	40
Protokoli analize sadržaja	54
SAŽETAK	83
SUMMARY	84
BILJEŠKA O AUTORICI	85

1. UVOD

Današnje društvo suočava se s različitim globalizacijskim izazovima i problemima, ekonomskim krizama i potrebom za stalnom promjenom, a rješenje problema gospodarskog rasta može se pronaći u poduzetništvu (Huđek i Širec, 2019, 55). Poduzetništvo ne predstavlja jednostavnu djelatnost, već je za uspješnost u toj grani potrebno uložiti puno truda, volje i želje za stvaranje i razvijanje nove inovativne ideje (Kuratko i Hodgetts, 2004, prema Huđek i Širec, 2019, 55). Poduzetništvo se može definirati kao postupak ostvarivanja i razvoja ekonomskih aktivnosti pomoću hrabrosti, kreativnog i inovativnog razmišljanja, spremnosti na preuzimanje rizika i želje za postignućem (European Commission, 2003 prema Zrilić i Širola, 2014, 60). Za ostvarivanje vlastitog poduzeća i sebe kao poduzetnika važno je posjedovati određene karakteristike koje uključuju „inicijativnost, snažna moć uvjeravanja, sposobnost preuzimanja rizika (naglasak je na razumnom riziku), fleksibilnost, kreativnost, nezavisnost (autonomija), sposobnost rješavanja problema, potreba za postignućem (postizanjem uspjeha), imaginacija, visok stupanj vjere u mogućnost upravljanja vlastitom sudbinom, sposobnost vodstva i ustrajnost u radu“ (Gibb, 1987, 6).

Neke poduzetničke vještine su urođene, ali većina njih se stječe kroz učenje i iskustva, te je, sukladno tome, za njihov razvoj važno poticati razvoj obrazovanja za poduzetništvo gdje će uz mogućnost ostvarivanja vlastitog poduzetničkog poduhvata, pojedincima naučene vještine biti korisne i u daljnjem obrazovnom i profesionalnom putu (Tkalec, 2011, 39). Stoga, poduzetničko obrazovanje se definira kao stjecanje kompetencija i mentaliteta kod učenika koje će im pomoći u pretvorbi kreativne ideje u novi poduzetnički poduhvat (Europska komisija, 2017, prema Huđek i Širec, 2019, 59). Ta kompetencija je ključna za osobni i društveni razvoj učenika te je važna u svim dijelovima cjeloživotnog obrazovanja koji su povezani s poduzetničkim djelovanjem (Europska komisija, 2017, prema Huđek i Širec, 2019:59).

Imajući to u vidu, cilj ovog rada je ispitati mogućnosti obrazovanja za poduzetništvo na Filozofskom fakultetu u Splitu i utvrditi povezanost želje za pokretanjem vlastitog poduzetničkog poduhvata s usmjerenjem studija te utvrditi povezanost između interesa studenata za sudjelovanjem u edukacijama i radionicama za razvoj poduzetničkih znanja i vještina s razinom studija i izloženosti studenata/ica poduzetničkim konceptima u redovnom obrazovanju. Ovaj završni rad podijeljen je na pet poglavlja uz priloge na kraju. Nakon prvog uvodnog poglavlja, slijede dva teorijska poglavlja, od kojih se u prvom definira pojam poduzetništva, a drugi se fokusira na poduzetničko obrazovanje, zatim slijedi metodološki dio, rezultati i rasprava te za kraj zaključak.

Prvo poglavlje određuje poduzetništvo kao svaki pokušaj stvaranja novog poslovnog podviga kao što su osnivanje novog obrta ili širenje starog. Važan dio poduzetništva čine poduzetničke karakteristike koje se prema Gibbu dijele na inicijativnost, snažna moć uvjeravanja, sposobnost preuzimanja rizika, fleksibilnost, kreativnost, nezavisnost, sposobnost rješavanja problema, potreba za postignućem, imaginacija, visok stupanj vjere u mogućnost upravljanja vlastitom sudbinom, sposobnost vodstva i ustrajnost u radu. Za ostvarivanje poduzetničkog poduhvata jednako je važna i poduzetnička namjera koja se definira kao način razmišljanja pojedinca o osnivanju vlastitog obrta ili uvođenju novih inovativnih ideja unutar postojećih organizacija. Poduzetnička namjera izravno je povezana s poduzetničkim ponašanjem. Zadnji dio poglavlja odnosi se na sociološki pogled na poduzetništvo te daje pregled razvoja sociologije poduzetništva u Hrvatskoj.

Drugo poglavlje koje slijedi usmjerava se na poduzetničko obrazovanje i njegovu svrhu, ciljeve i zadatke. Poduzetničko obrazovanje putem posebnih programa pruža pojedincima sve potrebno za razvoj poduzetničkih sposobnosti za snalaženje u složenom i neizvjesnom okruženju koje ih čeka u stvarnom svijetu. Europska unija shvaća važnost poduzetništva, te se za poduzetništvo zalaže putem različitih konferencija, programa i okvira. Na poduzetništvo gleda kao važnu stavku u daljnjem razvoju osobnog i društvenog kapaciteta mladih i smatra da bi svaka zemlja članica trebala poticati razvoj poduzetničkih vještina od primarnog obrazovanja djeteta. U poglavlju se prikazuje i odnos poduzetništva i obrazovanja i razvoj obrazovanja za poduzetništvo, a za kraj se prikazuje razvoj poduzetničkog obrazovanja u Hrvatskoj.

Nakon teorijskog dijela slijedi poglavlje koje prikazuje *metodološke aspekte istraživanja*, to jest metode i pristupe korištene tijekom faza istraživanja. Definirani su ciljevi i predmet istraživanja te su opisane korištene metode istraživanja. Određen je uzorak i navedeno je vremensko razdoblje provedbe istraživanja te su također varijable istraživanja prikazane operacionalnom i konceptualnom shemom.

Zadnje poglavlje odnosi se na prikaz rezultata i raspravu. Prvo su analizirana pitanja iz ankete i objašnjeni su rezultati statističkih testova za zadane hipoteze, a zatim su objašnjeni rezultati analize sadržaja silabusa svih dvanaest studijskih programa trenutno prisutnih na Filozofskom fakultetu u Splitu. Zatim slijedi *zaključak rada* i *popis literature* s 23 čestice. U *metodološkoj i empirijskoj arhivi* prikazani su anketni upitnik, protokol korišten za analizu sadržaja, tablični i grafični prikazi upitnika i protokoli analize sadržaja. Na samom kraju rada naveden je *sažetak rada na hrvatskom i engleskom jeziku* i *bilješka o autorici*.

2. PODUZETNIŠTVO

2.1. Definiranje pojma poduzetništvo i poduzetnik

U suvremenom društvu koje je suočeno sa stalnim promjenama, globalizacijskim izazovima i ekonomskom krizom, rješenje za ostvarivanje gospodarskog rasta pronalazi se u poduzetništvu (Huđek i Širec, 2019, 55). Global Entrepreneurship Monitor (GEM), jedna od najpoznatijih svjetskih istraživanja poduzetničke aktivnosti, definira poduzetništvo kao svaki pokušaj stvaranja novog poslovnog podviga poput samozapošljavanja i osnivanja novog poslovnog obrta ili širenje starog (GEM, 2017, prema Huđek i Širec, 2019, 55). Poduzetništvo ne predstavlja jednostavnu djelatnost, već za njegov uspjeh potrebno je uložiti puno truda i želje za stvaranjem i primjenom različitih ideja i inovativnih rješenja (Kuratko i Hodgetts, 2004, prema Huđek i Širec, 2019:55). Poduzetnici utječu na gospodarski rast tako što se zalažu za inovativnost, to jest potiču promjene strukture u gospodarstvu i pritišću stare tvrtke na promjenu i prilagodbu novim trendovima na tržištu (Singer i dr., 2003, prema Huđek i Širec, 2019, 55).

Uz pojmove poduzetnika i poduzetništva vežu se različite definicije s obzirom na perspektivu (poslovnu, menadžersku, osobnu) kroz koju se gleda (Zrilić i Širola, 2014, 60). Međutim sve definicije slažu se da poduzetništvo obuhvaća slijedeće radnje: 1. pokretanje inicijative, 2. organizaciju i rekonstruiranje društvenih i ekonomskih obrazaca i sredstava prema praktičnim ciljevima, i 3. prihvaćanje mogućnost rizika ili neuspjeha (Hisrich i sur., 2011 prema Zrilić i Širola, 2014, 60). Zelena knjiga o poduzetništvu u Europi poduzetništvo definira kao perspektivu i postupak u kojem dolazi do stvaranja i unaprjeđenja ekonomskih aktivnosti uz pomoć hrabrosti i odvažnosti prilikom donošenja odluka, kreativnog razmišljanja i inovativnosti prilikom vođenja nove ili aktualne tvrtke (European Commission, 2003 prema Zrilić i Širola, 2014, 60).

Poduzetništvo predstavlja proaktivnu djelatnost čiji je cilj stvoriti nove vrijednosti putem iniciranja i pokretanja novih poslovnih aktivnosti. Poduzetništvo igra veliku ulogu u pokretanju napretka, i u gospodarskoj i u socijalnoj dimenziji (Škrtić, 2002, prema Vincetić, Babić i Baturina, 2013, 257). Zajedničku karakteristika među različitim pristupima poduzetništvu predstavlja inovativnost. Ova zajednička osobina također se može pronaći i u definiciji poduzetnika kao pojedinca koji posjeduje rukovodne sposobnosti, poslovni duh, koji je dobro upućen u poslovno i međuljudsko znanje, posjeduju odlučnost i spremnost na preuzimanje rizika te vodi tvrtke u vidu inovacija i kontinuiranog napretka (Zrilić i Širola, 2014, 60).

Pojam poduzetništva potječe od izraza poduzeti, što znači djelovati sam, a ne čekati da se događaji sami od sebe dogode. Poduzetništvo prikazuje proces kojim nastaje nova vrijednost tako što pojedinac uočava novu poslovnu perspektivu, stvara i vodi poduzeće, osigurava potrebna sredstva za razvijanje proizvoda, realizira novi proizvod te ga na tržištu prodaje, novonastalu vrijednost distribuira i zatim opet uočava novu poslovnu priliku. Poduzetnik se definira kao osoba koja se upušta u pothvate te je pritom svjesna mogućih rizika i neizvjesnosti. Poduzetnik kao organizator i upravitelj poduzeća preuzima sav rizik u cilju stvaranja profita, a obilježava ga znanje iz područja marketinga, financija, menadžmenta i poslovnog odlučivanja koje je stekao u formalnom obrazovanju. Poduzetnički proces sastoji se od tri ključne komponente, a to su: poduzetnik, poslovna prilika i potrebna sredstva. Od navedene tri komponente, najvažnija za poduzetnički proces je sami poduzetnik jer bez njega početak poduzetničkog procesa ne bi bio moguć. Poslovna ideja predstavlja bilo koju ideju za novi proizvod ili uslugu koja trenutačno nema komercijalnu potvrdu, a s druge strane poslovna prilika označava provjerenu poslovnu ideju koja je spremna na realizaciju. Proizvod može činiti ideja, usluga i roba, uključujući i njihove kombinacije (Hunjet, Kozina i Milković, 2012, 105).

2.2. Karakteristike poduzetnika

Poduzetništvo nema jedinstvenu definiciju u literaturi, a sukladno tome ne postoji ni jedna konkretna lista svih poduzetničkih osobina. Prema jednom od najpoznatijih autora koji pišu o poduzetništvu, Allanu Gibbu, poduzetničke karakteristike obuhvaćaju (Gibb, 1987, 6):

1. „inicijativnost,
2. snažna moć uvjeravanja,
3. sposobnost preuzimanja rizika (naglasak je na razumnom riziku),
4. fleksibilnost,
5. kreativnost,
6. nezavisnost (autonomija),
7. sposobnost rješavanja problema,
8. potreba za postignućem (postizanjem uspjeha),
9. imaginacija,
10. visok stupanj vjere u mogućnost upravljanja vlastitom sudbinom,
11. sposobnost vodstva,
12. ustrajnost u radu.“

Prema Tkalecu (2011, 39) poduzetnika poduzetnikom čine sljedećih sedam osobina:

1. „inovativnost,
2. sklonost preuzimanju rizika,
3. samopouzdanje,
4. radoholičnost,
5. svrhovitost,
6. odgovornost i
7. autonomija.“

Nisu sve osobine nastale istim putem, neke su prirodne, dok se druge usvajaju kroz učenje i iskustva. Tkalec smatra da je navedena podjela previše pojednostavljena. U sljedećem dijelu ovog potpoglavlja analizirat će se karakteristike vezane za poduzetništvo (Tkalec, 2011, 39).

Altruizam se može vidjeti kod pojedinca koji je spreman biti obziran prema zanimanjima drugih te se ova osobina u poduzetničkim vodama povezuje s poštenjem i etičkim ponašanjem poslovne prakse. *Hrabrost* se može uočiti kod pojedinaca koji pristupaju riziku promišljeno i kalkulirano te ih odlikuje samopouzdanje. Poduzetnička hrabrost proizlazi iz dubokog razumijevanja rizika uključenih u posao, zajedno sa spremnošću na uspjeh, ali i potencijalne neuspjehe. *Kreativnost i inovativnost* predstavljaju ključan dio poduzetništva jer bez njih poduzetništvo ne bi postojalo. Poduzetnik većinom ima drugačiji pogled na obične stvari oko sebe koje može percipirati na neviđene načine. Takvim načinom gledanja na svijet potiče transformativno razmišljanje koje je neophodno za stvaranje svake nove ideje. Kreativnost i inovativnost su međusobno povezane zato što kreativnost predstavlja temelj za postizanje inovativnosti, a inovacija predstavlja rezultat kreativnosti. Poduzetnici inovaciju uvode na tržište u vidu novih proizvoda ili usluga, s očekivanjem ostvarivanja zarade. Za kreativnost i inovativnost je važna pripravnost i fleksibilnost prilikom stvaranja novih koncepata (Tkalec, 2011, 39).

Mudrost proizlazi iz razumnog ponašanja koje je povezano s iskustvom. Mudar poduzetnik učinkovito upravlja i primjenjuje stečena znanja i iskustva te uočava poslovne prilike. *Samostalnost* je ključna karakteristika poduzetništva i označava sposobnost poduzetnika da samostalno identificira i stvara poslovne prilike sa svrhovitom namjerom. *Odgovornost* se odnosi na želju za uspjehom. Djeluje na više razina, a neke od njih su: odgovornost prema samome sebi, odgovornost prema obitelji, odgovornost prema državnim obvezama i odgovornost prema prirodi. *Poštenje* postavlja temelje za uspješnost. Moralne vrijednosti počinju biti više cijenjene od nemoralnih načela

ostvarivanja dobiti. *Radoholičnost* je karakteristika koja se veže za visoku razinu predanosti radu i radnim navikama. *Samouvjerenost* se definira kao vjera u sebe i svoje sposobnosti. Vještina je prirodna, ali se može pojačati uz pomoć znanja i iskustva (Tkalec, 2011, 40).

Skлонost preuzimanju rizika označava svjesno preuzimanje rizika radi ostvarivanja zarade. *Strpljenje* predstavlja karakteristiku koja čini temelj poduzetničkog uspjeha. Pomaže pri realiziranju i najambicioznijih ciljeva. *Stvaralaštvo* se definira kao kombinacija kreativnosti i inovativnosti. Poduzetnici pomoću ove karakteristike dolaze do stvaranja novih i drugačijih stvari. Svrhovitost podrazumijeva ciljno djelovanje i kombiniranje više aktivnosti usmjerenih na postizanje konkretnih rezultata. *Upornost* označava poslovanje povezano s različitim preprekama koji su često neočekivane. Prevladavanje navedenih prepreka zahtijeva veliku upornost. Poduzetnici koji ostanu postojani u traganju za jasnim poduzetničkim ciljevima pomoću upornosti će ih i ostvariti. Kada se poduzetnici i sretnu s neuspjehom, upornost je ta koja ih gura na nove pokušaje i traganje za drugačijim rješenjima koja će biti učinkovitija. *Vizionarstvo* se odnosi na sposobnost poduzetnika na prepoznavanje novih dobrih poslovnih prilika i predviđanja budućih situacija (Tkalec, 2011, 40-41).

2.3. Poduzetničke namjere

Ulazak u svijet poduzetništva uključuje planiranu i svjesnu odluku te iz toga proizlazi da je za sam ulazak potrebna namjera (Krueger, 2000, prema Bračun i Horvat, 2021, 68). Donošenje odluke znatno olakšavaju upoznatost s vlastitim poduzetničkim vještinama i entuzijastičan pristup poduzetništvu (Bračun i Horvat, 2021, 68). Poduzetničke namjere se izgrađuju putem obrazovnog sustava i svakodnevnog života, a veliki utjecaj na njihov razvoj ima i društvena sredina poduzetnika (König Sedlan, 2011, prema Bračun i Horvat, 2021, 68). Od strane raznih autora namjera se definira kao način razmišljanja pojedinca o stvaranju vlastite organizacije ili uvođenju novih inicijativa za ostvarivanje vrijednosti unutar aktualnih tvrtki (Remeikiene, Startiene i Dumciuviene, 2013, 300).

Poduzetnička namjera se ne mora uvijek provesti putem poduzetničkog pothvata, već može ostati na razini plana dok pojedinac ne odluči vrijeme njenog pokretanja (Bird, 1998, prema Bračun i Horvat, 2021, 68). Razlozi ostvarivanja poduzetničke namjere variraju između pozitivnih i negativnih. Pozitivni (završetak školovanja, uočavanje poslovne šanse, ohrabrenje od strane obitelji) i negativni čimbenici (dobivanje otkaza, nezadovoljstvo, praznina, dosada) mogu promijeniti gledište prema poduzetništvu i samim time i poduzetničke namjere. Promjenom poduzetničkih namjera izravno se mijenja i samo poduzetničko ponašanje (Bračun i Horvat, 2021, 68).

2.4. Sociološki pristup poduzetništvu

Sociolozi nisu prije izričito proučavali poduzetništvo kao pojam, ali je poduzetništvo bilo uključeno u svaku raspravu o temeljnim društvenim i ekonomskim problemima kao dio specifične grane sociologije (Čengić, 1992: 11). Krajem dvadesetog stoljeća, prema mnogim autorima, dolazi do sve veće zainteresiranosti za poduzetništvo, a broj radnih mjesta, programa, organizacija i časopisa vezanih za poduzetništvo neprestano raste (Thornton, 1999: 19-20). Unatoč tome, istraživači smatraju da poduzetništvu i dalje nedostaje vidljiv profesionalni identitet definiran skupom znanja vezanim uz teorije društvenih znanosti (Bull & Willard prema Thornton, 1999: 20). Sociološka perspektiva na poduzetništvo gleda kroz različite društvene, ekonomske i institucionalne kontekste koji utječu na poduzetničke aktivnosti. Sukladno tome, autorica Thornton, koristeći dijelove definicija različitih autora, poduzetništvo definira kao stvaranje novih organizacija koje se odvija kao ekonomski ili društveni proces konkretno vezan za određeni kontekst (Thornton, 1999: 20).

Thornton poduzetništvo dijeli u dvije škole, jedna koja djeluje kroz perspektivu ponude, a druga koja se fokusira na aspekt potrošnje. Perspektiva ponude, kao mikrorazina, usredotočuje se na pojedince s posebnim osobnostima koji predstavljaju ključ za opstanak poduzetništva. Ova perspektiva sugerira da su različiti oblici, vrste, lokacije i razlozi osnivanja poduzeća uzrok drugačijih psiholoških osobina, društvenog statusa i etničkih karakteristika pojedinaca. S druge strane, perspektiva ponude ne fokusira se na pojedinca, već na vanjske faktore koji utječu na poduzetničke aktivnosti. Thornton također spominje i sociološku teoriju ukorijenjenosti (engl. *embeddedness*) koja govori o integriranosti poduzetništva i poduzetničkih aktivnosti u socijalne mreže i odnose. Sukladno tome, može se zaključiti da poduzetništvo predstavlja društveni proces koji je vezan za međuljudske odnose i mreže unutar konkretnog društvenog konteksta (Thornton, 1999, 20-30).

U Hrvatskoj su šezdesetih i sedamdesetih godina prošlog stoljeća sociolozi na poduzetništvo i njegove aspekte gledali kroz okvir industrijske sociologije, odnosno sociologije organizacije. U to vrijeme glavne rasprave vezane za poduzetništvo bile su stvaranje neotuđenog rada u industrijskom sektoru, izazovi „kolektivnog poduzetništva” i legitimiteta upravljanja u „samoupravnom modelu organizacije“. Početak 1980-ih bilježi pad zanimanja za poduzetništvo, ali rastom političke, industrijske i kulturne krize, rasprave o poduzetništvu se vraćaju u obliku teze o sustavnim preprekama društvenih potencijala. Za poticanje rasprave na tu temu zaslužne su različite društvene znanosti uključujući sociologiju, ekonomiju i psihologiju. U svojim radovima o „kolektivnom poduzetništvu”, Josip Županov zaključio je da su „samoupravne organizacije” u potpunosti zanemarile funkcionalnu ulogu poduzetničkih organizacija. Desetljećima nakon možda je to lako

zaključiti, ali u to vrijeme trebalo je posjedovati dosta hrabrosti za ukazivanje na nedostatke i inkonzistentnosti osnovnih pojmova samoupravnih organizacija (Čengić, 1992, 13-14).

Čengić smatra da sociološka fokusiranost na teze o povezanosti globalnog društvenog sustava i određenih dijelova društva više nije dovoljna. Ističe važnost pronalaska odgovora na konkretna pitanja poput utjecaja promjene političke vlasti na stvaranje novog ekonomskog okvira fokusiranog na poduzetništvo, razvoja individualiziranog poduzetništva bez komparativnog osiguranja samostalnosti gospodarskih subjekata, povezanosti privatizacije i poduzetništva u određenim društvenim i političkim kontekstima te temelja „poduzetničke autonomije direktora”. Sva navedena pitanja naglašavaju važnost razvijanja obrazovanja sociologa u područjima ekonomske sociologije i obrazovnog pristupa kojim će se sociolozi približiti poduzetništvu (Čengić, 1992, 14).

3. PODUZETNIČKO OBRAZOVANJE

3.1. Definicija

Obrazovanje ima važnu ulogu u promicanju poduzetništva iz nekoliko razloga. Obrazovanje pojedincima omogućuje osjećaj samostalnosti, nezavisnosti i samouvjerenosti, informira ljude o različitim opcijama moguće karijere te proširuje vidike i omogućuje stjecanje znanja koje će ljudima biti korisno za razvoj novih poduzetničkih prilika (Huđek i Širec, 2019, 59). Poduzetničko obrazovanje definira se kao: „razvijanje vještina i načina razmišljanja kod učenika koje im omogućuje pretvaranje kreativnih zamisli u poduzetničko djelovanje” (Europska komisija, 2017, prema Huđek i Širec, 2019, 59). Ta kompetenciju je ključna za aktivno sudjelovanje u društvu, društvenu integriranost, zapošljivost i osobni rast svih učenika. Bitna je u svim dijelovima cjeloživotnog obrazovanja koji se vežu za poduzetničko djelovanje (Europska komisija, 2017, prema Huđek i Širec, 2019:59).

Zbog nepostojanja jedinstvenog koncepta poduzetničkog obrazovanja, javljaju se različita mišljanja o njegovim ciljevima, strukturi, metodologiji i pedagogiji, organizaciji i odabiru tko može i tko treba biti sudionik u programima poduzetničkog obrazovanja (Oberman Peterka, 2008, prema Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 24). Postoji više različitih kategorizacija poduzetničkog obrazovanja koje ovise o fokusu obrazovnog procesa, temeljnim načelima i ciljevima poduzetničkih programa (Oberman Peterka, 2008, prema Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 24). Prva podjela ističe četiri pristupa strukturiranju poduzetničkih programa (Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 24):

1. pristup s naglaskom na proces,
2. pristup s naglaskom na korisnika,
3. pristup s naglaskom na rezultat,
4. pristup s naglaskom na viziju.

Druga klasifikacija dijeli poduzetničko obrazovanje na tri koncepta (Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 24):

1. "*entrepreneurship*" – korištenje značajke i attribute poduzetništva u različitim situacijama,
2. "*entrepreneurial*" – duhovno stanje, to jest primjena poduzetničkih karakteristika, vještina i ponašanja u svim dimenzijama života i
3. "*entrepreneurism*" – kreiranje poduzetničkog ambijenta i potpornog sustava.

Koncept poduzetničkog obrazovanja koji je najpoznatiji i koji se najčešće koristi je sljedeći (Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 24):

1. obrazovanje „o” poduzetništvu – zalaže se za prakticiranje poduzetništva kao znanstvene discipline,
2. obrazovanje „za” poduzetništvu – fokus na pripremi pojedinca za poduzetnički život i
3. obrazovanje „posredstvom” poduzetništva – predlaže da se poduzetništvo ne treba samo biti dio obrazovanja za menadžment i biznis, već se može uvesti i u druge programe.

Treba se proširiti fokus gledanja poduzetništva samo kroz osnivanja tvrtki i novih pothvata (Gibb, 2002, prema Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 24). Poduzetničko obrazovanje putem sveučilišta osigurava pojedincima razvoj sposobnosti za snalaženje u složenosti i neizvjesnosti okruženja u kojima se pronau. Potiče individualnu proaktivnost, inovativnost i odgovornost, a također potiče razvijanje spremnosti za prihvaćanje različitih rizika prilikom odlučivanja i ispravljanja poteškoća (Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 24).

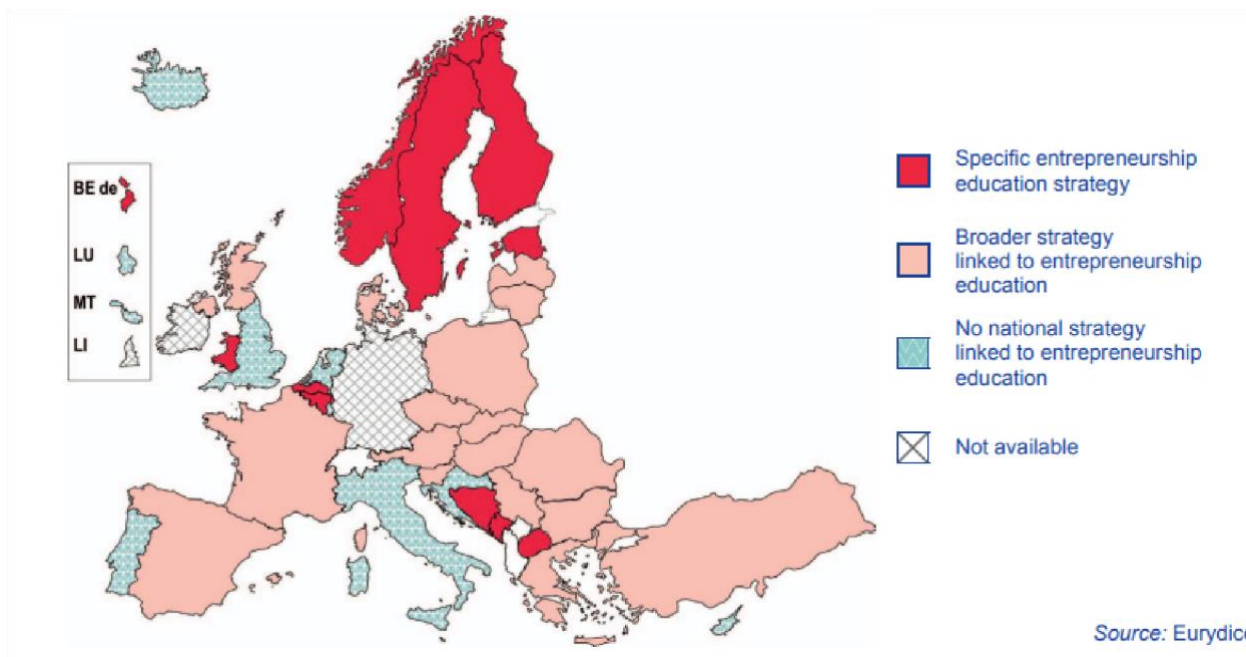
3.2. Poduzetnička politika Europske unije

Europska unija shvaća važnost poduzetništva te se uz poticanje pokretanja novih poslovnih podviga zalaže i za samo poduzetništvo i poduzetničke vještine, jamčenje ulaska na tržište članicama EU-a, kreativne i progresivne vještine poduzeća i učvršćivanje komunikacije s članovima malih i srednjih poduzeća (Kandžija i Cvečić, 2010, prema Huđek i Širec, 2019, 57). Europsko vijeće je 2000. godine poduzetništvo definiralo kao dio osnovnih vještina koje je potrebno unapređivati tijekom cjeloživotnog obrazovanja (European Parliament, 2017, prema Huđek i Širec, 2019, 57). Sukladno s time, zemlje članice moraju unijeti promjene u svoje sustave obrazovanja. Prema tome u Lisabonu je, uz pomoć članica EU i europskog vijeća, donesen okvir s osam ključnih kompetencija: „komunikacija na materinskom jeziku komunikacija na stranim jezicima, matematička kompetencija i osnovne kompetencije u znanosti i tehnologiji, digitalne sposobnosti, učiti kako se uči, društvene i građanske kompetencije, osjećaj za inicijativu i poduzetništvo, kulturna svijest i kulturno izražavanje“ (Huđek i Širec, 2019, 57 -58).

Lisabonskom konferencijom Europska unija željela je postati najuspješnije gospodarstvo i gospodarstvo sa najvećom konkurentnošću, koje se temelji na znanju i sposobnosti postizanja održivog gospodarskog rasta, poticanja stvaranja visokokvalitetnih radnih mjesta i jačanju društvene kohezije. Uspjeh uvođenja nove ekonomije ovisi isključivo o davanju prioriteta malim poduzećima. Mala i srednja poduzeća važna su za pokretanje inovacija i poticanje integracije te predstavljaju

glavni izvor zapošljavanja i mjesto su u kojem se stvaraju mnoge nove poslovne ideje (Tafra, 2011, 18).

Europska unija se zalaže za poticanje poduzetničkog obrazovanja zbog njegove važnosti u razvoju kapaciteta mladih da stječu potrebna znanja i vještine za iniciranje osobnih ideja i ostvarivanje kulture poduzetništva. Zemlje članice se razlikuju po pitanju poduzetničkog obrazovanja, neke od njih su dobro upoznate s pojmom, te su ga odavno integrirale u svoje sustave, dok ga druge tek počinju uvoditi u obrazovni sustav. Naglašava se da bi države članice, počevši od primarnog obrazovanja, trebale razvijati poduzetničke vještine učenika putem novih i inovativnih načina učenja. Metode učenja poput iskustvenog učenja i praktičnog učenja nužno je uvesti u sve razine obrazovanja. Važno je da mladi steknu barem jedno praktično iskustvo prije njihovog završetka obaveznog obrazovanja (Huđek i Širec, 2019, 59-60). Na *Slici 1.* prikazane su strategije poduzetničkog obrazovanja država članica.

Slika 1. Strategije poduzetničkog obrazovanja država članica

Izvor: Eurydice, 2016.

Prema slici jedanaest zemalja/regija članica ima specifičnu strategiju, a njih osamnaest ima širu strategiju povezanu s obrazovanjem za poduzetništvo. Devet članica nema razvijenu strategiju, a to su: Hrvatska, Italija, Cipar, Luksemburg, Nizozemska, Malta, Portugal, Ujedinjeno Kraljevstvo (Engleska) i Island. Cipar nema zasebnu strategiju, ali je u tijeku razvijanja posebne strategije, dok je Slovenija dio šire strategije, ali također razvija svoju specifičnu strategiju (European Commission/EACEA/Eurydice, 2016, 39).

3.3. Uloga, zadaci i ciljevi poduzetničkog obrazovanja

Obrazovanje je povezano s povećanjem budućih zarada svakog pojedinca, po čemu se može zaključiti da poduzetničko obrazovanje pozitivno utječe na potencijalni uspjeh poduzetničkih nastojanja. Poduzetničko obrazovanje se većinom povezuje s mladima jer čini dio njihovog formalnog obrazovanja u nekom trenutku. Pristup poduzetničkom obrazovanju trebao bi biti dostupan svim dobnim skupinama i trebao bi poticati cjeloživotnu potrebu za inovacijama (Bračun, 2018, 193). Rezultati koji uključuju razvoj osobne inicijative, uključivanja u poduzetničko obrazovanje i upuštanja u poduzetničke pothvate čine ulaganja u cjeloživotno obrazovanje za poduzetništvo na svim obrazovnim razinama vrijednim (EU Commission, 2018, prema Bračun, 2018, 193). Uz formalno obrazovanje, na oblikovanje mogućih poduzetnika uvelike utječu njihove obitelji (Bračun, 2018: 193). Veća je vjerojatnost da će se baviti poduzetništvom oni pojedinci čiji su roditelji također povezani s poduzetničkim zanimanjem (Krueger, 2000, prema Bračun, 2018, 193). U Švedskoj i Danskoj, ekonomski naprednim zemljama, roditelj koji je uspješni poduzetnik može povećati djetetovu šansu za bavljenjem poduzetništvom do 60% (Lindquist, 2015, prema Bračun, 2018, 193).

Cilj poduzetničkog obrazovanja ne mora isključivo biti stvaranje vlastitog posla, već stjecanje vještina i sposobnosti koje će učenicima koristiti u bilo kojem obliku profesionalne djelatnosti (Rebernik i Širec, 2011, prema Huđek i Širec, 2019, 59). Poduzetničko obrazovanje kroz obrazovni sustav služi kao temelj za razvoj ključnih elemenata poduzetništva. Postoje mnoge spoznaje o važnosti poduzetništva, kako za pojedinca tako i za cjelokupno društvo (Huđek i Širec, 2019, 59). Raznolika razmišljanja o samom konceptu poduzetničkog obrazovanja dovode i do različitih razmišljanja i klasifikacija njegovih zadataka, ciljeva i uloga. Ciljevi ne smiju biti povezani samo s poticanjem pojedinaca na stvaranje i vođenje vlastitog poduzeća (Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 24). Cilj poduzetničkog obrazovanja je zapravo isti kao i cilj obrazovanja, a to je poticanje ljudi na lateralno razmišljanje i poticanje da pristupe stvarima iz novih perspektiva, čime se dosljedno njeguje otvoren i radoznao način razmišljanja (Kirby, 2004, prema Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 24).

Ciljevi poduzetničkog obrazovanja mogu se podijeliti u tri skupine: „1. Naučiti razumjeti poduzetništvo, 2. Naučiti biti poduzetnik i 3. Naučiti biti poduzetnikom“ (Gibb, 2008, prema Oberman Peterka Delić i Perić, 2016, 25). Primarni cilj je razviti shvaćanje koncepta poduzetništva, s posebnim naglaskom na poziciju poduzetnika i poduzetništva u suvremenom okruženju. Cilj se odnosi na cjelokupno društvo, ali izrazito na skupine koje zanima poduzetništvo. Ovaj cilj se obično ostvaruje informiranjem putem marketinških kampanja i održavanjem predavanja izrađenih za studente svih

stupnjeva obrazovanja. Sekundarni cilj se fokusira na obučavanje pojedinca za poduzetnički pristup života koji uključuje upravljanje vlastitim obrazovanjem, karijerom i životom. Za ekonomsku stabilnost pojedinca potrebna je sposobnost prilagodljivosti novom radnom okružju i sposobnost učenja. Zadnji cilj je pripremiti budućeg poduzetnika kako se razviti u poduzetnika i kako voditi vlastiti posao. Taj cilj se realizira izvođenjem različitih vježbi koje simuliraju poduzetništvo, poput stvaranja mini-poduzeća na nastavi (Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 25).

3.4. Odnos poduzetništva i obrazovanja

S obzirom da se poduzetničke kompetencije mogu stjeći iskustvom i kulturološkim putem, može se zaključiti da se poduzetnička uloga može formirati pomoću obrazovnog sustava (Gibb, 1987, 16). Obrazovni sustav potiče razvoj društvene integracije te procesom globalizacije počinje biti važan dio razvoja poduzetničke kulture (Baranović, Štibrić i Domović., 2007, 341). Gibb se pita je li sadašnji obrazovni sustav uopće želi i može li usvojiti poduzetničku kulturu u svoj sistem. Obrazovni sustav često ističe da njegov cilj se ne limitira samo na usvajanje gradiva i razumijevanja teorije, već u obzir dolazi i stjecanje poželjnih obrazaca ponašanja (Gibb, 1987, 16). Obrazovni sustav promiče različite kompetencije povezane sa poduzetništvom poput: kreativnog i inovativnog razmišljanja, fleksibilnosti, pripremljenost na različite vrste događaja, samopouzdanje i neovisnost od drugih (Ryle, 1949, prema Gibb, 1987, 16). Međutim, ipak je obrazovni sustav više fokusiran na teoriju i razumijevanje ideja i pojmova staromodnom provjerom znanja na papiru. U učionicama je također prisutna kontrola, objektivnost i autoritet te pojedinac prelaskom u stvarni svijet mora sam naučiti drugačije stilove učenja. Gibb (1987, 16-17) pruža primjere na koji način škola može bolje pripremiti učenike na ulazak u stvarni svijet, a to su: učenje kroz pokušaj dolaska do rješenja različitih problema, dublje istraživanje zadanog problema kroz različite pristupe, poticanje samostalnog razmišljanja u radu, učenje kontroliranja emocija i reagiranja na različite stresne situacije, fleksibilnije vrijeme i mjesto učenja, ohrabivanje korištenja vlastitih mišljenja i vrijednosti.

3.5. Razvoj poduzetničkog obrazovanja

Zbog različitih definiranja i korištenja ključnih pojmova vezanih za poduzetničko obrazovanje ne može se sa sigurnošću utvrditi gdje je nastao prvi program iz poduzetničkog obrazovanja. Prvi programi vezani za poduzetničko obrazovanje javljaju se 1950-ih i od tada se bilježi njihov konstantan rast (Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 25). McMullan i Long smatraju da prvi obrazovni poduzetnički program datira iz 1938., koji je pokrenut na sveučilištu Koba u Japanu od

strane profesora Shigeru Fujii (McMullan i Long, 1987, prema Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 25). Dok različiti autori smatraju da je prvi program pokrenut 1947. od strane Myles Macea, koji je izveo prvi tečaj vezan za poduzetništvo na Harvard Business School (Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 25). Ubrzo nakon njega, na istom fakultetu, George Doriot je uveo je pojam rizičnog kapitala. S vremenom raste broj programa i tečajeva vezanih za poduzetništvo, i u Americi i u svijetu, te ih do 2010. godine ima gotovo u svim američkim sveučilištima. Studenti pokazuju veliki interes za poduzetničke teme i koncepte te se na njihovu inicijativu i zanimanje otvaraju različiti programi. Po primjeru Sjedinjenih Američkih Država i druge zemlje počinju više ulagati u razvoj poduzetničkog obrazovanja (Fayolle, 2000. i Lin, 2004. prema Bilić, Prka i Vidović, 2011, 116-117).

Interes i potražnja studenata za poduzetničkim programima iz svakog dana sve više raste, a broj takvih programa se također ubrzano povećava. Između 1947. i 1999. dostupnost poduzetničkih programa u Sjedinjenim Državama povećala se na 2200 kolegija u više od 1600 škola. Također su osnovana 44 akademska časopisa na engleskom jeziku posvećena poduzetništvu i više od 100 poduzetničkih centara (Katz, 2003, prema Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 25). Za razliku od velike količine literature, istraživanja i studija vezanih za poduzetništvo u Sjedinjenim Američkim Državama, izvan SAD-a ne postoji velika količina istraživanja i studija vezana za istu temu. U Europi se prvi poduzetnički programi razvijaju tijekom osamdesetih godina prošlog stoljeća, i to pretežno u sjevernoj Europi. Neki od pionira poduzetničkog obrazovanja uključuju: University of Warwick i Strathclyde University u Velikoj Britaniji, University of Twente u Nizozemskoj, Chalmers University of Technology u Švedskoj i University of Joensuu u Finskoj (Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 25). U Njemačkoj od 1998., godina kada je utemeljen prvi program o poduzetništvu, raste broj poduzetničkih odjela i katedri. Sličan trend se može primijetiti u Švicarskoj, Austriji i Francuskoj (Volkman, 2004, prema Oberman Peterka, Delić i Perić, 2016, 25).

3.6. Poduzetničko obrazovanje u Hrvatskoj

Hrvatska je tranzicijska zemlja koju bilježi nedostatak pogodnog okruženja, nedostatak tradicije i limitirano znanje i iskustvo o poduzetništvu. Neovisno o tome poduzetnika je svake godine sve više. Iako priključenost Europskoj uniji pomaže ubrzati različite procese, svaki proces zahtijeva značajno vrijeme za njegovu realizaciju. Značajnije inicijative koje pomažu razvoju poduzetništva u uključuju Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva, projekt Hitro, Hitrorez i osnivanje Nacionalnog vijeća za konkurentnost. U prošlim vremenima se također poticala konkurentnost te su se poduzetnici udruživali u bratovštine, pa u zadruge, također su osnivali i gospodarske i obrtničke

komore. Hrvatska je početkom 2000-ih krenula sa sustavnim pristupom poticanja poduzetništva te je počela izgradnju sustava institucijske podrške. Ipak, unatoč tome, dok ne dođe do provedbe reforme u primarnom i sekundarnom obrazovnom sustavu i razvoja civilnog društva sporo će se doći do društva kojeg karakterizira odgovorno poduzetništvo (Hunjet, Kozina i Milković, 2012, 105).

U Jugoslaviji 1989. nastaje prvi program iz poduzetništva koji se nalazio na Ekonomskom fakultetu u Osijeku (Singer i Delić, 2011, prema Oberman Peterka i Alpeza, 2013, 99). Do sporijeg razvoja programa dolazi tijekom Domovinskog rata, od 1991. do 1995., ali se razvoj nastavlja 2000. godine uvođenjem Poslijediplomskog studija Poduzetništvo. Poduzetničko obrazovanje obilježilo je novi razvoj na Ekonomskom fakultetu u Osijeku te je tako i došlo do veće istraživačke aktivnosti. Istraživački proces Ekonomskog fakulteta je započelo u kasnim osamdesetim godinama prošlog stoljeća i od tada traje. Istraživačka angažiranost posebno se pojačala 2002. godine kada je došlo do uključivanja osječkog istraživačkog tima, kao GEM Croatia tim, u godišnje istraživanje poduzetništva u sklopu najveće svjetske inicijative za istraživanje poduzetništva – Global Entrepreneurship Monitor (GEM). U skladu s Bolonjskim procesom program je doživio rekonstrukciju 2005. godine, čime je omogućena uspostava sveobuhvatnog obrazovnog okvira u poduzetništvu, koji obuhvaća prijediplomske, diplomske i poslijediplomske studije (Oberman Peterka i Alpeza, 2013, 99).

Integracija materijala o poduzetništvu i stručnih nastavnih predmeta u hrvatsko obrazovanje ne promatra se kao mogućnost, već kao nužnost. Kako bi se pojačao kapacitet sustava obrazovanja, važna je koordinacija i podrška svih članova hrvatske gospodarske i obrazovne strukture. Središnje mjesto ovog pristupa čini unapređenje obrazovanja za poduzetništvo, koje daje prioritet sveobuhvatnom usvajanju poduzetničkih vještina i sposobnosti. Jedan od najvažnijih ciljeva je razumijevanje i adaptiranje logike ekonomskog sustava i temelja poduzetničkog razmišljanja („55 preporuka za konkurentnost Hrvatske“, 2004, prema Tafra, 2011, 19). Prema tome potrebno je poduzetničko obrazovanje uvesti i podučavati na svim obrazovnim razinama, oslanjajući se na najbolje, već uspostavljene prakse (Tafra, 2011, 19).

Hrvatska je tijekom priprema za učlanjenje u Europsku uniju, prihvatila Strategiju učenja za poduzetništvo 2010.– 2014. (Vlada RH MGRP, 2010, prema Sudarić, 2012, 73). U Strategiji su prikazane mjere i obrazloženja za razvoj obrazovanja o poduzetništvu, predložen je okvir za provedbu programa poduzetničkog učenja u hrvatskom obrazovnom sustavu te su priloženi i predviđeni rezultati razvoja poduzetničkog obrazovanja (Sudarić, 2012: 73).

Europska komisija spominje Hrvatsku kao zemlju koja je pozitivno utjecala na kreiranje klime potrebne za razvoj poduzetništva (Europska komisija, 2010, prema Morić Milovanović Krišto i Srhoj, 2015, 152). Dok podaci pruženi od strane EUROSTAT-a pokazuju da se Hrvatska nalazi među prve tri zemlje Europske Unije po broju nezaposlenih (17,6%), pritom su Grčka i Španjolska jedine zemlje EU koje su ispred nje. Morić Milovanović (2015, 152) i suradnici smatraju da je teško raspravljati o važnosti takve države u promicanju poduzetništva i osnivanja vlastitog posla. Prema podacima Eurofonda općenito dolazi do smanjenja samozaposlenih u zemljama Europske Unije između 2010. i 2022., ali različite države prikazuju različite trendove. Od 27 država članica, njih 18 bilježi pad samozaposlenosti uključujući i Hrvatsku, koja ima drugi najviši pad (-6,7%) nakon Rumunjske (-10,8%) (Eurofond, 2024, 9).

4. METODOLOŠKI ASPEKTI ISTRAŽIVANJA

4.1. Predmet i ciljevi istraživanja

Poduzetničko obrazovanje je obrazovanje koje učenike potiče na razvoj poduzetničkih vještina, znanja i kompetencija koje su ključne za njihov osobni i profesionalni razvoj. Neki od najvažnijih ciljeva ovog obrazovanja su razviti sposobnost kreativnosti i inicijativnosti, pripremiti pojedinca na donošenje odluka i preuzimanje rizika, te ga osposobiti za razvoj poslovnih i društvenih vještina. S tim u vidu, opći cilj istraživanja bio je ispitati mogućnosti obrazovanja za poduzetništvo na Filozofskom fakultetu u Splitu. Prema općem cilju složeni su i posebni ciljevi istraživanja:

1. Utvrditi povezanost želje za pokretanjem vlastitog poduzetničkog poduhvata s usmjerenjem studija
2. Utvrditi povezanost između interesa studenata za sudjelovanjem u edukacijama i radionicama za razvoj poduzetničkih znanja i vještina s razinom studija studenata
3. Analizirati prisutnost elemenata poduzetničkog obrazovanja i obrazovanja za poduzetništvo u studijskim programima Filozofskog fakulteta u Splitu
4. Ispitati povezanost izloženosti studenata/ica poduzetničkim konceptima u redovnom obrazovanju s njihovim interesom za sudjelovanje u dodatnim poduzetničkim edukacijama

Provedeno istraživanje, u skladu sa ciljevima, temelji se na sljedećim hipotezama:

H₁: Studenti s odsjeka društvenih znanosti izražavaju veću želju za pokretanje vlastitog poduzetničkog poduhvata od studenata s odsjeka humanističkih znanosti.

H₂: Studenti prijediplomske razine studija pokazuju veći interes za sudjelovanje u edukacijama i radionicama za razvoj poduzetničkih znanja i vještina od studenata diplomske razine.

H₃: U studijskim programima Filozofskog fakulteta u Splitu prisutna je dostatna razina elemenata obrazovanja za poduzetništvo.

H₄: Studenti koji su više bili izloženi poduzetničkim konceptima u redovitom obrazovanju pokazuju veći interes za sudjelovanje u dodatnim poduzetničkim edukacijama.

4.2. Istraživačke metode i uzorak istraživanja

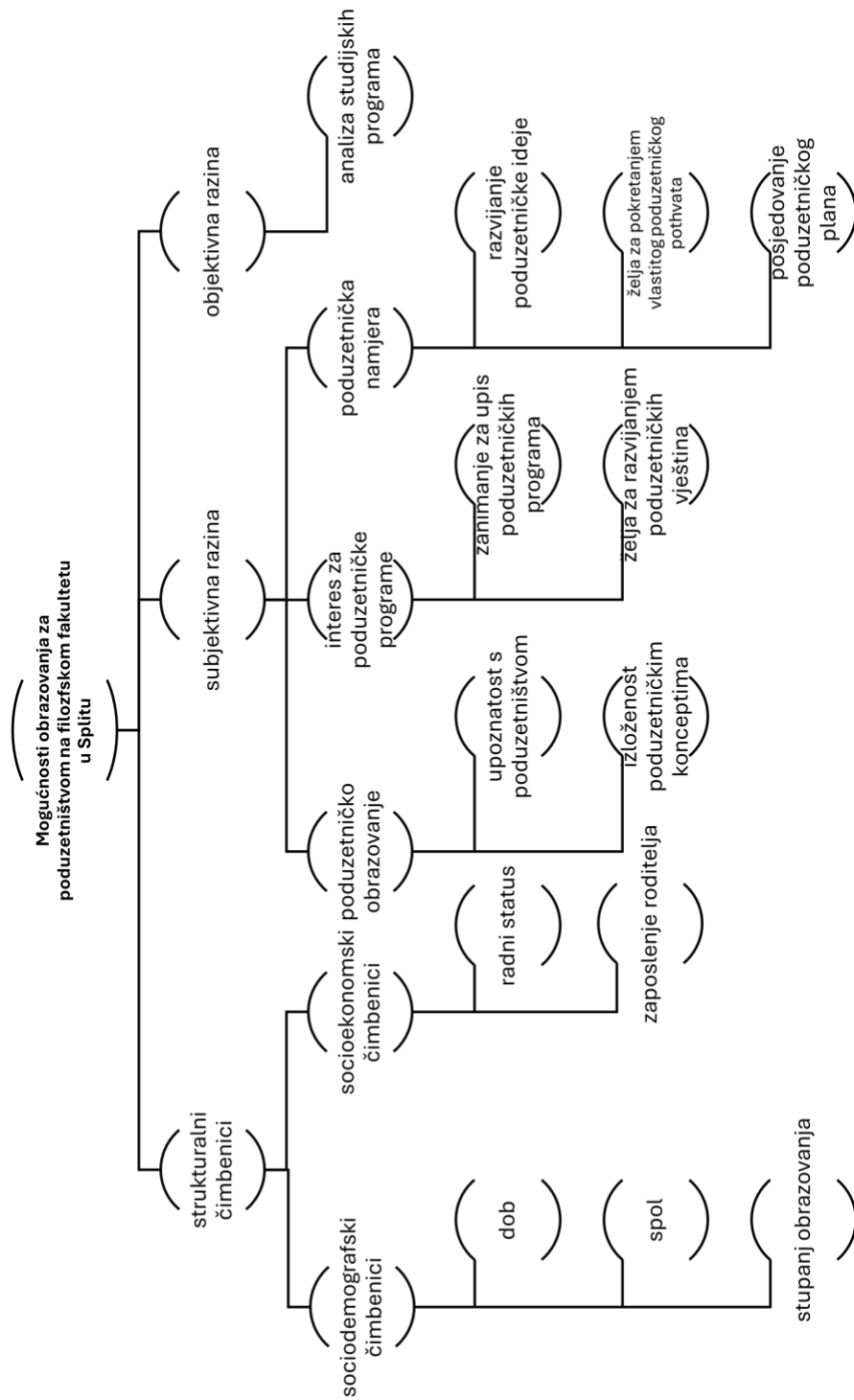
Metode korištene u ovom istraživanju su analiza sadržaja koja je provedena pomoću unaprijed određenog protokola i anketa čiji je mjerni instrument upitnik. Anketno istraživanje je kvantitativne prirode, gdje istraživač istražuje numeričke podatke stavova ili mišljenja uzorka populacije koje onda generalizira na cjelokupnu populaciju (Babbie, 1990, prema Creswell, 2009: 29). Analiza sadržaja je

istraživačka tehnika, kvantitativne i kvalitativne prirode, koja uključuje sustavni pregled i čitanje tekstualnog materijala u svrhu pružanja novih uvida i zaključaka uz fokus na dosljednost i valjanost (Krippendorff, 2018: 21, 36-37). U ovom istraživanju analiza sadržaja bila je korištena kao objektivna slika prisutnosti poduzetničkih koncepata na studijskim programima Filozofskog fakulteta u Splitu, a anketa kao subjektivni doživljaj studenata prema njihovoj izloženosti poduzetničkim elementima tijekom studiranja.

Anketa je provedena tijekom lipnja 2024. godine, a analiza sadržaja tijekom srpnja iste godine. Podaci dobiveni anketom obrađeni su u programu za statistiku SPSS. Uzorak istraživanja konstruiran je na temelju ukupnog broja studenata na Filozofskom fakultetu u Splitu prema razinama studija. S obzirom kako na Filozofskom fakultetu u Splitu postoji niz dvopredmetnih studija, odgovor jednog ispitanika predstavljao je uvid u dva studijska programa na kojima trenutno studira.

	VARIJABLE	METODOLOŠKA RAZINA	INDIKATORI
strukturalni čimbenici	sociodemografska	individualna	dob, spol, stupanj obrazovanja
	socioekonomska	individualna	Radni status, zaposlenje roditelja
subjektivna razina	poduzetničko obrazovanje	individualna	Razumijevanje i upoznatost s poduzetništvom, izloženost poduzetničkim konceptima tijekom školovanja
	interes za poduzetničke programe	individualna	želja za razvijanjem poduzetničkih vještina, zanimanje za upis poduzetničkih programa,
	poduzetnička namjera	individualna	želja za pokretanjem vlastitog poduzetničkog pothvata, posjedovanje poduzetničkog plana, razvijanje poduzetničke ideje
objektivna razina	analiza studijskih programa	kolektivna	ciljevi, ishodi, sadržaj

Prikaz 1. Operacionalna shema istraživanja

Prikaz 2. Konceptualna shema istraživanja

5. REZULTATI I RASPRAVA

Istraživanje je provedeno na uzorku od 142 studenta Filozofskog fakulteta u Splitu, od kojih je 30 (21,1%) muškaraca, te 112 (78,9%) žena (*vidi Tablicu 1*). Dobna struktura ispitanika podijeljena je u tri skupine (18-21, 21-25, 26 i više). Najviše ispitanika bilo je u kategoriji između 18-21, njih 44,4, dok ih je u kategoriji između 21-25 bilo nešto manje (42,3%). Najmanji udio uzorka činili su ispitanici s 26 godina i više (13,4%) (*vidi Tablicu 2*).

Studenti prijediplomskih studija čine malo više od polovice uzorka (53,5%), dok trećinu uzorka čine studenti diplomskih studija, točnije njih 33,1%. Najmanji postotak, prema razinama studija, čine ispitanici integriranog prijediplomskog i diplomskog studija (13,4%) (*vidi Tablicu 3*). Prema odsjecima, najbrojniji su oni sa odsjeka za rani i predškolski odgoj i obrazovanje (19%), odsjek za povijest (16,2%), odsjek za hrvatski jezik i književnost (16,2%), odsjek za engleski jezik i književnost (15,5%) i odsjek za učiteljski studij (15,5%). Ostali udjeli uključivali su studente s odsjeka za talijanski jezik i književnost (12,7%), odsjeka za pedagogiju (11,3%), odsjeka za sociologiju (10,6%) i odsjeka za povijest umjetnosti (10,6%). Manji udio čine ispitanici s odsjeka za filozofiju (9,6%) i odsjeka za njemački jezik i književnost (7%), a najmanji postotak čine studenti s odsjeka psihologije (4,9%) (*vidi Tablicu 4*). Na pitanje trenutnog radnog statusa više od pola ispitanika je odgovorilo da rade samo tijekom ljetne sezone, njih 54,9%, a nešto manje od trećine ispitanika (30,3%) označilo je da rade tijekom cijele akademske godine. Postotak ispitanika koji uopće ne rade je najmanji i on iznosi 14,8% (*vidi Tablicu 5*). Rezultati pokazuju da najvećem broju ispitanika nijedan roditelj nije poduzetnik (68,3%), dok je onih s jednim roditeljem koji je poduzetnik 26,1%. Samo 5,6% ispitanika imaju oba roditelja poduzetnika (*vidi Tablicu 6*).

U sljedećem dijelu istraživanja od studenata se zahtijevalo da definiraju poduzetništvo svojim riječima. Malo više od trećine studenata poduzetništvo je definiralo kao posjedovanje vlastite tvrtke, obrta, dok je nešto manje od petine, njih 22,5% opisalo poduzetništvo kao proces ulaganja kapitala i preuzimanja rizika s ciljem ostvarivanja dobiti. Neki ispitanici u svojim definicijama fokusirali su se na poduzetničke vještine i sposobnosti, te tako, njih 14,8% na poduzetništvo gleda kroz posjedovanje inicijative, kreativnosti i ambicije, 5,6% fokus daje sposobnosti vođenja i organizacije, dok njih 2,4% ističe snalažljivost kao ključnu osobinu. Odgovor ne znam stavilo je 7,8% ispitanika, a njih 7% poduzetništvo vidi kao samozapošljavanje. Odgovori koji su se isto spominjali, ali u manjim količinama bili su grana ekonomije (4,2%) i sredstvo za poboljšanje života (2,4%). Samo jedan odgovor imao je negativnu konotaciju, a to je definiranje poduzetništva kao pranje para (0,7%) (*vidi Tablicu 7*).

Sljedeće pitanje koje se analizira je važnost prisutnosti elemenata poduzetničkog obrazovanja u obrazovanju. Elementi poduzetničkog obrazovanja uključuju pisanje poslovnog plana, priprema

prezentacije, kreativno rješavanje problema, suradnja, razvoj društvenih vještina i vođenje u upravljanje timom. Većina ispitanika svaki element smatra važnim i vrlo važnim u poduzetničkom obrazovanju. Malo manje od polovice ispitanika misli da je u poduzetničkom obrazovanju važno pisanje poslovnog plana (45%) i priprema prezentacije (43,7%). Više od pola ispitanika misli da je kreativno rješavanje problema vrlo važan element, te jednak broj ispitanika (49,3%) također smatra vrlo važnim razvoj društvenih vještina i vođenje i upravljanje timom. Suradnju smatra vrlo važnom gotovo polovica ispitanika (49,3%) (*vidi Tablicu 8*).

Na pitanje o izloženosti poduzetničkim konceptima, najveći broj ispitanika bio je izložen, ali ne u dovoljnim količinama (39,4%), dok čak 35,9% nikad nije bilo izloženo poduzetničkim konceptima. Njih 12,7% smatra da su u dovoljnoj količini bili izloženi poduzetničkim konceptima, dok gotovo isti broj, njih 12% ne zna ili ne može procijeniti (*vidi Tablicu 9*).

Sljedeće pitanje odnosilo se na iskustva i interes studenata za poduzetništvo. Većina ispitanika, njih 58,5% navelo je da su često tijekom studiranja radili preko Student servisa. Više od polovice ispitanika (54,2%) tijekom studiranja nikada nisu sudjelovali u radionicama i seminarima vezanim za poduzetništvo, a njih 44,4% isto nikada nisu iskazivali želju za pokretanjem vlastitog poduzetničkog poduhvata. Čak 51,4% ispitanika smatra da se na njihovom fakultetu nikada ne spominje poduzetništvo kroz nastavnu tematiku, a trećina (32,4%) smatra da se spominje, ali rijetko (*vidi Tablicu 10*).

U sljedećoj analiziranoj stavci ispitani su stavovi studenata o poduzetničkom obrazovanju na Filozofskom fakultetu u Splitu. Više od pola studenata, njih 53,5%, slaže se da bi uvođenje dodatnih programa o poduzetničkom obrazovanju na Filozofskom fakultetu u Splitu bilo korisno, dok se gotovo četvrtina ispitanika (23,2%) u potpunosti slaže s navedenom tvrdnjom. Slično tako, 43,7% studenata se ne slaže s tvrdnjom da programi poduzetničkog obrazovanja nisu potrebni na Filozofskom fakultetu u Splitu jer se o poduzetničkom obrazovanju može učiti iz vanjskih izvora. Gotovo polovica ispitanika (49,3%) ne slaže se da je na Filozofskom fakultetu u Splitu prisutna dovoljna razina programa vezanih za razvoj poduzetničkih znanja i vještina, dok se gotovo podjednak broj ispitanika ne slaže da ih profesori na Filozofskom fakultetu u Splitu potiču na osmišljavanje vlastitih poslovnih planova. S druge strane, 43,7% ispitanika se slaže da na Filozofskom fakultetu u Splitu nedostaje dodatnih aktivnosti (izvan redovite nastave) koji studente potiču na poduzetništvo. Najviše podjeljenih mišljenja imala je tvrdnja o upoznatosti s dodatnim aktivnostima na Filozofskom fakultetu u Splitu (izvan redovite nastave) koji studente potiču na poduzetništvo. Gotovo trećina ispitanika (31,7%) ne slaže se da su upoznati s dodatnim aktivnostima, a četvrtina ispitanika (24,6%) iskazala je neutralni stav prema navedenoj tvrdnji. Dio ispitanika, njih 17,6% uopće se ne slaže s gore navedenom tvrdnjom, dok 23,2% se slaže da su upoznati s dodatnim aktivnostima koji studente potiču na poduzetništvo (*vidi Tablicu 11*).

Posljednje pitanje se odnosilo na razvijenost karakteristika poduzetnika. Podjednak udio ispitanika (34,5%) smatra da im je inicijativnost umjereno razvijena i razvijena, dok više od trećine studenata (35,9%) ima umjereno razvijenu snažnu moć uvjeravanja. Manje od pola ispitanika, njih 40,1% ima umjereno razvijenu sposobnost preuzimanja rizika, a njih 43,7% ima razvijenu fleksibilnost. Čak 49,3% ispitanika ima razvijenu sposobnost rješavanja problema, te isto tako, njih 48,6% ima razvijenu kreativnost. Razvijenu nezavisnost i imaginaciju ima jednak broj ispitanika, njih 45,1%, dok četvrtina ispitanika (25,4%) ima u potpunosti razvijenu potrebu za postignućem. Gotovo podjednak broj ispitanika ima umjereno razvijenu (33,1%) i razvijenu (33,8%) visok stupanj vjere u mogućnost upravljanja vlastitom sudbinom. Gotovo trećina ispitanika (31,7%) smatra da im je sposobnost vodstva umjereno razvijena, dok isti udio ispitanika (31,7%) ima u potpunosti razvijenu ustrajnost u radu (*vidi Tablicu 12*).

U istraživanje se krenulo s četiri hipoteze od kojih je svaka testirana odgovarajućim statističkim testom. Prva hipoteza pretpostavila je da studenti s odsjeka društvenih znanosti izražavaju veću želju za pokretanje poduzetničkog poduhvata od studenata s odsjeka humanističkih znanosti. Ispitana je razlika između zavisne varijable želja za pokretanjem vlastitog poduzetničkog poduhvata i nezavisne varijable znanstvenog područja. Odgovori na pitanje na kojem su odsjeku grupirani su u dvije grupe; društvene znanosti, kodirane s 1,00 i humanističke znanosti, kodirane s 2,00. Pod društvene znanosti spadaju sociologija, psihologija, učiteljski studij i rani i predškolski odgoj i obrazovanje, dok humanističke znanosti čine povijest, povijest umjetnosti, filozofija, pedagogija, hrvatski jezik i književnost, engleski jezik i književnost, talijanski jezik i književnost i njemački jezik i književnost.

Tablica 1.1. Rezultati hi-kvadrata za H₁

ŽELJA ZA POKRETANJEM VLASTITOG PODUZETNIČKOG PODUHVATA	ZNANSTVENO PODRUČJE		
	χ^2	<i>df</i>	<i>p</i>
	10,459	3	0.015

Tablica 1.2. Frekvencije i standardizirani reziduali za H₁

znanstveno područje		želja za pokretanjem vlastitog poduzetničkog poduhvata				
		nikad	rijetko	ponekad	često	ukupno
društvene znanosti	<i>f</i>	23	7	19	7	56
	<i>sr</i>	-0,4	-1,7	1,5	1,0	
humanističke znanosti	<i>f</i>	40	26	15	5	86
	<i>sr</i>	0,3	1,3	-1,2	-0,8	

Za analizu povezanosti znanstvenog područja i želje za pokretanje vlastitog poduzetničkog poduhvata proveden je hi-kvadrat test. Rezultati testa pokazuje da p-vrijednost iznosi 0,015 što je manje od 0,05, te se stoga može zaključiti da postoji statistički značajna razlika između dvije navedene varijable. (*vidi Tablicu 1.1*) Iako p-vrijednost ukazuje na značajnu razliku, standardizirani reziduali nisu dostigli prag od +1,96 ili -1,96, što znači da ne pokazuju ekstremna odstupanja. Unatoč tome što standardizirani reziduali nisu pokazali velike razlike u svakoj kategoriji, rezultat p-vrijednosti je statistički značajan i sugerira da studenti s odsjeka društvenih znanosti izražavaju veću želju za pokretanje vlastitog poduzetničkog poduhvata od studenata odsjeka humanističkih znanosti.. Shodno prikazanim rezultatima, hipoteza H_1 je prihvaćena.

Druga hipoteza pretpostavila je da studenti prijediplomske razine studija pokazuju veći interes za sudjelovanje u edukacijama i radionicama za razvoj poduzetničkih znanja i vještina od studenata diplomske razine. Dvije testirane varijable uključuju sudjelovanje u edukacijama i radionicama za razvoj poduzetničkih znanja i vještina, koja je u anketnom upitniku mjerena pomoću Likertove skale učestalosti i razinu studija, podijeljenu na prijediplomski, diplomski i integrirani prijediplomski i diplomski studij.

Tablica 2.1. Rezultati hi-kvadrata za H_2

SUDJELOVANJE U EDUKACIJAMA I RADIONICAMA ZA RAZVOJ PODUZETNIČKIH ZNANJA I VJEŠTINA	RAZINA STUDIJA		
	χ^2	<i>df</i>	<i>p</i>
	6,298	6	0.391

Rezultati provedenog hi-kvadrat testa pokazuju da nema statistički značajne razlike između razine studija i sudjelovanja u edukacijama i radionicama za razvoj poduzetničkih znanja i vještina jer je p-vrijednost veća od 0,05 (0,391). (*vidi Tablicu 2.1*) Shodno prikazanim rezultatima, hipoteza H_2 je odbačena.

Treća hipoteza pretpostavila je da je u studijskim programima Filozofskog fakulteta u Splitu prisutna dostatna razina elemenata obrazovanja za poduzetništvo. Testirana je analizom elaborata svih 12 studijskih programa trenutno prisutnih na Filozofskom fakultetu u Splitu. Analiziran je svaki predmet koji u svojim ciljevima, ishodima i sadržajima ima poduzetničke elemente i sukladno tome donesen je zaključak.

Rezultati analize sadržaja elaborata studijskih programa pokazuje da je na Filozofskom fakultetu u Splitu prisutna relativno dostatna razina elemenata obrazovanja za poduzetništvo. Međutim, jako je teško procijeniti dostatnost iz slova na papiru, te je upravo zato provedeno anketno istraživanje među studentima kako bi se dobio uvid u njihovo zadovoljstvo s količinom poduzetničkih

sadržaja kojima su izloženi. Nalazi pokazuju da je na svakom studijskom programu prisutan barem jedan kolegij povezan s razvojem poduzetničkih vještina, znanja i kompetencija. S druge strane, rezultati provedene ankete pokazali su da je više od pola ispitanika, njih 51,4% odgovorilo da se na njihovom fakultetu nikada ne spominje poduzetništvo kroz nastavnu tematiku. Rezultati upućuju na relativnu neupućenost studenata u to što uistinu jesu poduzetničke kompetencije i moguće sa studentske strane ne primjećivanje određenih ishoda i sadržaja kolegija koji razvijaju poduzetničke kompetencije.

Četvrta hipoteza pretpostavila je da studenti koji su više bili izloženi poduzetničkim konceptima u redovitom obrazovanju pokazuju veći interes za sudjelovanje u edukacijama i radionicama za razvoj poduzetničkih znanja i vještina. Testirane varijable bile su izloženost poduzetničkim konceptima u redovitom obrazovanju i sudjelovanje u edukacijama i radionicama za razvoj poduzetničkih znanja i vještina.

Tablica 3.1. Rezultati hi-kvadrata za H₄

SUDJELOVANJE U EDUKACIJAMA I RADIONICAMA ZA RAZVOJ PODUZETNIČKIH ZNANJA I VJEŠTINA	IZLOŽENOST PODUZETNIČKIM KONCEPTIMA U REDOVITOM OBRAZOVANJU		
	χ^2	<i>df</i>	<i>p</i>
	47,482	9	<0,001

Tablica 3.2. Frekvencije i standardizirani reziduali za H₄

izloženost poduzetničkim konceptima u redovitom obrazovanju		sudjelovanje u edukacijama i radionicama za razvoj poduzetničkih znanja i vještina				
		nikad	rijetko	ponekad	često	ukupno
da, u dovoljnoj količini	<i>f</i>	4	6	6	2	18
	<i>sr</i>	-1,8	0,5	1,9	2,1	
da, u nedovoljnoj količini	<i>f</i>	18	23	14	1	56
	<i>sr</i>	-2,2	1,9	1,8	-0,5	
ne	<i>f</i>	44	5	1	1	51
	<i>sr</i>	3,1	-2,4	-2,5	-0,4	
ne znam, ne mogu procijeniti	<i>f</i>	11	5	1	0	17
	<i>sr</i>	0,6	0,2	-1,0	-0,7	

Hipoteza H₄ testirana je hi-kvadrat testom i njena p-vrijednost iznosi manje od 0,001 što znači da postoji statistički značajna razlika između izloženosti poduzetničkim konceptima u redovitom obrazovanju i sudjelovanju u edukacijama i radionicama za razvoj poduzetničkih znanja i vještina. Iz tablice 3.2 možemo zaključiti da studenti koji nisu bili izloženi poduzetničkim konceptima tijekom obrazovanja često ne sudjeluju u edukacijama i radionicama vezanim uz poduzetništvo (standardizirani rezidual je 3,1, što pokazuju statističku značajno odstupanje).

Značajno veći broj sugerira da studenti koji nisu bili izloženi poduzetničkim konceptima često ne sudjeluju u edukacijama. S druge strane, oni koji su bili izloženi poduzetničkim temama u dovoljnoj količini pokazuju, značajno više od očekivanog, veći interes za sudjelovanje u edukacijama ($s_r=2,1$). Sveukupno, rezultati ukazuju da studenti koji su dovoljno izloženi poduzetničkim konceptima, izražavaju veću želju za sudjelovanjem u programima i radionicama vezanim za poduzetništvo, od studenata koji nisu izloženi i koji su nedovoljno izloženi istim konceptima. Shodno dobivenim rezultatima, hipoteza H₄ je prihvaćena.

U istraživanju se pregledom elaborata studijskih programa željela ustanoviti prisutnost poduzetničkih koncepata i elemenata na Filozofskom fakultetu u Splitu, odnosno dobiti uvid u objektivnu prisutnost određenih poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija u silabusima predmeta na svim fakultetskim usmjerenjima. Analizirani su elaborati svih 12 studijskih programa te se analiza sadržaja usmjerila na analizu ciljeva, ishoda i sadržaja predmeta povezanih s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija (*vidi Protokole u priložima rada*). Na samom je početku nužno istaknuti, s obzirom na tematiku poduzetničkog obrazovanja, kako Filozofski fakultet u Splitu, na prijediplomskoj i diplomskoj razini, na svim odsjecima osim psihologije nudi mogućnost stručne prakse u nastavnoj bazi što je definitivno najveći pokazatelj poduzetničkog obrazovanja.

Na studiju hrvatskog jezika i književnosti poduzetničke kompetencije su vidljive na kolegijima govorništvo, sociologija odgoja i obrazovanja, interpretacija književnog teksta, Krleža i Andrić i hrvatska kultura i civilizacija 1 i 2. Neki od ciljeva kroz koje se spominju poduzetničke kompetencije na tim kolegijima su stjecanje sposobnosti za sudjelovanje u javnoj komunikaciji, ovladavanje komunikacijskim vještinama, razvoj kritičkog mišljenja i primjenjivanje kreativnih elemenata procesa evaluacije tekstova u kreiranju vlastita prostora djelovanja u kasnijem profesionalnom životu. U ishodima se također ističe kritičko mišljenje i razvoj sposobnosti čitanja, pisanja i usmenog prezentiranja različitih tema. U jednom od predmeta, Sociologiji odgoja i obrazovanja, naveden je znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo *Obrazovanje za poduzetništvo - E4E* kao dio dopunske literature predmeta.

Na prijediplomskoj razini studija engleskog jezika i književnosti poduzetničke vještine uočene su na dva kolegija Uvod u književnost: poezija i drama i poslovna komunikacija. Poduzetničke kompetencije mogu se vidjeti u ciljevima razvoja analitičke vještine u usmenoj i pisanoj analizi književnih tekstova (uključujući seminarske rasprave, predavanja, završni esej i ispit) i stjecanje uvida u prikladnu i učinkovitu komunikaciju u različitim poslovnim okruženjima. Ishodi govore o prikladnom korištenju temeljnih vještina potrebnih za učinkovitu komunikaciju u radnom okruženju, usmenom izlaganju složenih ideja pred grupom vršnjaka, prilagođavanju vlastitog izričaja ciljanoj publici ili posebnostima određene poslovne situacije i identificiranju i analiziranju vlastitih profesionalnih ciljeva i planiranju načina kako da ih se ostvari. Neki od sadržaja u kojem se vide poduzetničke vještine su komunikacija u različitim radnim okruženjima, rad u timu i team building, vještine planiranja i organiziranja i vještine usmenog izlaganja u radnom okruženju. Poetika podzemlja, retorika govora i pisma i usmena retorika – modul 1 i 2 predmeti su diplomske razine anglistike koji spominju poduzetnička znanja kroz ishode razvoja vještine usmene i pisane analize, pisanja dobro organiziranih eseja i priprema debati, kritičkog ocjenjivanja vlastitog rada i razvoja vještina javnog nastupa. Sadržaji kolegija uključuju vježbe javnog nastupa i govorničkih vještina, rad u kabini i stjecanje vještina timskog rada, argumentacija i vještine prezentiranja.

Na studiju njemačkog jezika i književnosti, uz stručnu praksu ne spominje se ni jedan drugi predmet koji je povezan s razvojem poduzetničkih znanja, kompetencija i vještina.

Na studiju talijanskog jezika i književnosti uočeno je pet kolegija koja podrazumijevaju poduzetničke vještine. Većina kolegija u svojim ishodima govore o razvoju komunikacijskih vještina kroz analize i diskusije na seminarima, razvoju pismenih vještina kroz pisanje seminarskih radova i razvoju prezentacijskih vještina, dok kolegij Mit i mitopoezija u talijanskoj književnosti fokus daje argumentiranom branjenju neke teze i sudjelovanju u raspravi.

Na studiju povijest umjetnosti poduzetničke kompetencije vidljive su na kolegijima teorija i povijest dizajna, metodologija obrade nepokretnih dobara – stručni pristup i kolegiju pisati o suvremenoj umjetnosti i arhitekturi – kritička teorija i interpretacijski modeli. Ishodi se fokusiraju na razvoj kreativnog razmišljanja i kritičkog izričaja kroz pripremu, sastavljanje, izradu, prezentaciju i argumentaciju seminarskog rada.

U studijskom programu prijediplomskog i diplomskog studija povijesti poduzetničke vještine uočene su na kolegijima migracije u području Dalmacije u srednjem vijeku i Hrvatsko društvo u 20. stoljeću kroz ciljeve razvoja kritičkog smisla za razumijevanje temeljnih procesa i struktura, poticanje na samostalno istraživanje i razvoj vlastitog stava i kroz ishod rada u timu na istraživanju.

Poduzetničke kompetencije spominju se na 4 kolegija filozofije, a to su priprema za pisanje završnog rada, filozofija odgoja, kritičko mišljenje i uvod u filozofiju multikulturalizma. Od ishoda se ističu razvoj svijesti o poduzetnosti, kreativnosti, inicijativnosti i samorazvijanju, osposobljavanje za izvedbu radionica za kritičko mišljenje i razlikovanje kritičkog od kreativnog mišljenja.

U studijskom programu psihologije postoji nekoliko kolegija, njih 12, koji sadržavaju poduzetnička znanja, kompetencije i vještine. Na kolegiju nasilje u bliskim vezama, poduzetničke kompetencije se mogu vidjeti kroz ishod izvedbe i provedbe interaktivne preventivne radionice za adolescente, a sadržaji kolegija prosuđivanje i odlučivanje uključuju mišljenje i rješavanje problema, prosuđivanje i odlučivanje u socijalnom kontekstu i utjecaj emocija na odlučivanje. U psihologiji samopoimanja u sadržajima se ističe samoučinkovitost, dok kolegij profesionalne vještine i razvijanje karijere sadrži ispitivanje osobina ličnosti i profesionalnih interesa. Sadržaji drugih kolegija također sadržavaju radnu uspješnost i neproduktivna radna ponašanja, kreativnost, rješavanje problema i prezentacijske vještine, a ciljevi se vežu uz osposobljavanje timskog rada i poticanja kreativnog mišljenja. U kolegiju dijete i kreativnost ističe se kreativno mišljenje i osmišljavanje kreativnih radionica, a od ishoda su važni identificiranje vlastitih kreativnih potencijala i kreativnih potencijala drugih i afirmativno promišljanje o potrebi poticanja kreativnosti.

Poduzetnička tematika može se uočiti na 11 kolegija studijskog programa rani i predškolski odgoj i obrazovanje. U kolegiju Osnove prirodoslovno-matematičke pismenosti poduzetničke kompetencije ostvaruje se kroz ishode planiranja i organiziranja individualnih i grupnih istraživanja u učionici i van učionice i razvijanja potrebe za cjeloživotnim obrazovanjem, dok se u filozofiji odgoja u sadržaju ističe odgoj za poduzetničke kompetencije. Na drugim kolegijima mogu se pronaći i ciljevi koji potiču na timski rad, razvijanje kreativnog i kritičkog mišljenja, razvoj integriranog kurikula u praksi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, razvoj komunikacijskih vještina i individualnosti. Od ishoda spominju se prikupljanje materijala, organiziranje i samostalno izlaganje projekta i razvoj komunikacijskih vještina vođenja. U kolegiju inkluzivni dječji vrtić cilj je osposobiti studente za provedbu inkluzijskog odgoja u praksi ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, a jedan od istaknutih ishoda tog kolegija je rad u timu.

Na studiji pedagogije u nekoliko različitih kolegija spominju se koncepti koji se mogu povezati sa poduzetništvom. Po završetku kolegija kreativnost kao pedagoški izazov studenti će moći afirmativno promišljati o potrebi poticanja kreativnosti i identificirati tuđe i svoje kreativne potencijale. U sadržaju kolegija nalazi se i osmišljavanje i izvedba kreativnih radionica studenata. U kolegiju pedagogija darovitih fokus je na zajedničkom radu i suradnji prilikom kreiranja programa za

obrazovanje darovitih učenika. U sadržajima drugih kolegija navodi se planiranje profesionalnog razvoja, organiziranje obrazovanja zaposlenika i poticanje na usavršavanje u cjeloživotnoj perspektivi, asertivnost, uvjeravajuća komunikacija i pregovaranje, dok ciljevi uključuju razvijanje vještine korištenja informacija iz različitih izvora i rad u timu. U kolegiju uvod u socijalnu psihologiju poduzetničke kompetencije su vidljive kroz ishod koji zahtijeva navođenje i objašnjavanje načina na koje grupe i grupne uloge utječu na ponašanje pojedinca te usporedbu prednosti i nedostataka grupnog donošenja odluka.

Poduzetničke sposobnosti i kompetencije spominju se na 11 kolegija studija sociologije. U sadržajima kolegija suvremene perspektive u sociologiji obrazovanja, civilno društvo, sociologija zabave i ruralna sociologija, poduzetništvo se izravno spominje u vidu obrazovanja za poduzetništvo, socijalnog poduzetništva, razvijanja poduzetništva mladih u Hrvatskoj i zelenog poduzetništva. Na sociologiji zabave poduzetništvo se spominje i kroz ishode koji govore o stjecanju znanja o ideji poduzetništva unutar industrije zabave i objašnjavanju i razumijevanju implementacije modela poduzetništva u područje zabave unutar suvremenog društva, dok je jedan od ciljeva kolegija poticanje interesa prema razvitku ideje poduzetništva mladih u Hrvatskoj s naglaskom na industriju zabave. Kolegij temeljni sociološki pojmovi naglašavaju sposobnost za kritičko i kreativno razmišljanje, dok kolegiji sociološka istraživačka radionica 1 i 2 i suvremene sociološke teorije u ishodima ističu važnost timskog rada. Kolegij kvantitativne analize u društvenim znanostima također ističe sposobnost i spremnost za sudjelovanjem u timskom (grupnom) istraživačkom radu. Na kolegiju multikulturalizam i suvremeno društvo poduzetničke kompetencije mogu se vidjeti kroz ishode koji govore o razvoju svijest o kreativnosti, samorazvijanju i inicijativi, a kolegij sociologija rada sadrži analizu procesa rada, određenje pojmova: grupa i mreža i organizacija, rad i zaposlenost i radni moral i poslovnu etiku.

Na učiteljskom studiju ima nekoliko kolegija koji govore o poduzetničkim kompetencijama. Neki od ciljeva koji se spominju na ovim kolegijima su razvijanje kreativnog i kritičkog mišljenja, istraživačke sposobnosti, samostalnosti i individualnosti, znati kako potaknuti i podržati motivaciju učenika za učenje, ali i u širem kontekstu ponašanja u razredu, uspješno usmeno i pismeno komunicirati te prezentirati vlastite uratke i osposobiti studente za timski rad. Program kolegija obrazovanje za održivi razvoj u primarnom obrazovanju uključuje osmišljavanje programa obrazovanja za održivi razvoj na početku primarnog obrazovanja i provođenje obrazovanja za održivi razvoj u školskoj pedagoškoj praksi, dok u kolegiju Psihologija motivacije i socijalizacija u razredu

poduzetničke kompetencije mogu se uočiti u sadržaju u vidu komunikacije nastavnika i učenika i vođenja razreda.

ZAKLJUČAK

Poduzetničko obrazovanje igra važnu ulogu u prijenosu poduzetničkih kompetencija, znanja i vještina koje su neophodne u suvremenom poslovnom svijetu. Uz teorijske znanja, poduzetničko obrazovanje pruža učenicima i razvoj praktičnih poduzetničkih vještina poput kreativnosti, inovativnosti, spremnosti na preuzimanje rizika, fleksibilnosti, želje za postignućem... Suvremeni obrazovni sustav već posjeduje poduzetničke elemente u vidu kreativnog razmišljanja, fleksibilnosti, samopouzdanja i neovisnosti od drugih, no ipak veći fokus daje razumijevanju teorijskog materijala i usvajanju gradiva na tradicionalni način. Europska unija smatra da je poduzetništvo ključno za razvoj kapaciteta mladih da stječu znanja i vještine potrebne za ostvarivanje vlastitih ideja i inicijativa. Zalaže se za promicanje poduzetništva u vidu donošenja različitih programa i okvira vezanih za poduzetništvo te naglašava da bi zemlje članice trebale razvijati poduzetničke vještine kod djece od primarnog obrazovanja. Hrvatska je tranzicijska zemlja s gotovo nepostojećim znanjima i iskustvima s poduzetništvom te ona čini jednu od osam država članica koje nemaju razvijenu strategiju poduzetničkog obrazovanja.

Tijekom lipnja i srpnja 2024. provedeno je istraživanje kojemu je bio cilj ispitati mogućnosti obrazovanja za poduzetništvo na Filozofskom fakultetu u Splitu. Uz navedeni opći cilj, drugi posebni ciljevi uključivali su utvrditi povezanost želje za pokretanjem vlastitog poduzetničkog poduhvata s usmjerenjem studija, utvrditi povezanost između interesa studenata za sudjelovanjem u edukacijama i radionicama za razvoj poduzetničkih znanja i vještina s razinom studija studenata, analizirati prisutnost elemenata poduzetničkog obrazovanja i obrazovanja za poduzetništvo u studijskim programima Filozofskog fakulteta u Splitu i ispitati povezanost izloženosti studenata i studentica poduzetničkim konceptima u redovnom obrazovanju s njihovim interesom za sudjelovanje u dodatnim poduzetničkim edukacijama. Uzorak istraživanja činili su studenti Filozofskog fakulteta u Splitu, a istraživačke metode obuhvaćale su anketu i analizu sadržaja. Analiza sadržaja bila je korištena u vidu prikaza objektivnog stanja količine poduzetničkih programa na Filozofskom fakultetu u Splitu, dok je anketa nastojala prikazati subjektivnu procjenu studenata o njihovoj izloženosti poduzetničkim programima tijekom studiranja.

Rezultati istraživanja pokazuju da studenti s društvenih odsjeka pokazuju veću želju za pokretanje vlastitog poduzetničkog poduhvata od studenata s humanističkih odsjeka. Također se pokazalo kako studenti koji su više bili izloženi poduzetničkim konceptima u redovitom obrazovanju pokazuju veći interes za sudjelovanje u dodatnim poduzetničkim edukacijama, dok nije potvrđena

razlika između studenata prijediplomske razine i studenata diplomske razine u vidu sudjelovanja u dodatnim poduzetničkim edukacijama. Rezultati analize sadržaja pokazali su da je na Filozofskom fakultetu u Splitu prisutna relativno dostatna razina elemenata obrazovanja za poduzetništvo, ali je ipak teško procijeniti koliko je to dostatno, te je upravo zato provedena anketa o zadovoljstvu studenata s količinom programa kojima su izloženi. Analiza je pokazala da na svih 12 programa postoji barem jedan kolegij koji se može vezati za elemente poduzetništva, dok je anketno istraživanje pokazalo da većina studenata smatra da se na njihovom fakultetu nikada ne spominju poduzetnički elementi kroz nastavnu tematiku. Ovi rezultati pokazuju da studenti nisu dovoljno upoznati s time što točno obuhvaćaju poduzetničke kompetencije, te s time u vidu, i ne primjećuje neke sadržaje i ishode vezane za poduzetništvo.

Poduzetništvo u današnjem društvu, naročito na tržištu rada počinje igrati sve veću ulogu. Rezultati ovog istraživanja pokazuju važnost poduzetničkog obrazovanja u poticanju interesa za poduzetničke edukacije i aktivnosti. Uvođenjem programa obrazovanja za poduzetništvo mogu se pospješiti poduzetničke vještine mladih ljudi, što dovodi do stvaranja novih poduzeća, i u konačnici gospodarskog rasta društva. Poticaj na stvaranje vlastitih poduzetničkih poduhvata putem obrazovanja može pomoći studentima da ne ovise o zaposlenju drugih, već da sami sebi stvaraju poslovne prilike. Također se daljnjim istraživanjem, ova studija može proširiti i, uz perspektivu studenata i elaborata studijskih programa, uključiti perspektivu profesora o prisutnosti poduzetničkih programa na Filozofskom fakultetu u Splitu kako bi se dobilo i njihovo mišljenje.

LITERATURA

1. Baranović, B., Štibrić, M., Domović, V. (2007). Obrazovanje za poduzetnost: perspektiva osnovnoškolskih učitelja i nastavnika. *Sociologija i prostor*, 45(3-4), 339-360.
2. Bračun, S., Horvat, D. (2021). Poduzetničke namjere, motivi i prepreke studenata u realizaciji poslovne ideje. *Obrazovanje za poduzetništvo-E4E: znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo*, 11(2), 67-81.
3. Bilić, I., Prka, A., Vidović, G. (2011). How does education influence entrepreneurship orientation? Case study of Croatia. *Management: Journal of Contemporary Management Issues*, 16(1), 115-128.
4. Bračun, S. (2018). Interes studenata tehničkog veleučilišta u Zagrebu za poduzetničko obrazovanje. *Obrazovanje za poduzetništvo-E4E: znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo*, 8(2), 191-205.
5. Creswell, J.W. (2009). *Research design: Qualitative, quantitative and mixed methods approaches* (3rd ed.). Thousand oaks, CA: Sage publications
6. Čengić, D. (1992). Sociologija i poduzetništvo. *Revija za sociologiju*, 23(1-2), 11-16.
7. Eurofound (2024). *Self-employment in the EU: Job quality and developments in social protection*. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
8. European Commission/EACEA/Eurydice (2016). *Entrepreneurship Education at School in Europe. Eurydice Report*. Luxembourg: Publications Office of the European Union
9. Huđek, I., Širec, K. (2019). Razvoj poduzetničkog potencijala kroz obrazovanje za poduzetništvo u EU. *Ekonomski misao i praksa*, (1), 53-78.
10. Hunjet, A., Kozina, G., Milković, M. (2012). Stjecanje znanja i vještina za budućnost u poduzetništvu. *Učenje za poduzetništvo*, 2(2), 103-115.
11. Krippendorff, K. (2018). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Thousand oaks, London, New Delhi: Sage publications.
12. Morić Milovanović, B., Krišto, T. i Srhoj, S. (2015). Što razlikuje studente s poduzetničkim namjerama? Analiza empirijskog modela odrednica poduzetničkih namjera među studentima Sveučilišta u Zagrebu. *Ekonomski misao i praksa*, 24 (1), 151-170.
13. Oberman Peterka, S., Alpeza, M. (2013). Koncept poduzetničkog obrazovanja - primjer međunarodnog centra za poduzetničke studije Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku. *Ekonomski vjesnik*, 26(1): 93-103.

14. Oberman Peterka, S., Anamarija, D. Perić, J. (2016). Poduzetničko obrazovanje – put ka stvaranju zapošljivih i konkurentnih mladih ljudi. *Praktični menadžment*, 7 (1), 23-27.
15. Remeikiene, R., Startiene, G., Dumciuviene, D. (2013). Explaining Entrepreneurial Intention of University Students: The Role of Entrepreneurial Education. *International Conference*, 299: 307.
16. Sudarić, Ž. (2012). Obrazovanje + cjeloživotno učenje za poduzetništvo = zapošljivost. *Učenje za poduzetništvo*, 2(1), 71-75.
17. Tafra, V. (2011). Nacionalna strategija učenja za poduzetništvo. *Učenje za poduzetništvo*, 1(1), 17-33.
18. Thornton, P. H. (1999). The Sociology of Entrepreneurship. *Annual review of sociology*, 25(1), 19-46.
19. Tkalec, Z. (2011). Definicija i karakteristike poduzetništva kao ključne kompetencije cjeloživotnog učenja. *Učenje za poduzetništvo*, 1(1), 35-43.
20. Vincetić, V., Babić, Z. Baturina, D. (2013). Definiranje područja i potencijal razvoja socijalnog poduzetništva Hrvatske u komparativnom kontekstu. *Ekonomski pregled*, 64 (3), 256-278.
21. Zrilić, N. i Širola, D. (2014). Socijalno poduzetništvo – nova mogućnost zapošljavanja mladih u Hrvatskoj. *Zbornik Veleučilišta u Rijeci*, 2 (1), 59-76.

METODOLOŠKA I EMPIRIJSKA ARHIVA

Anketni upitnik

1. spol:

1. muški
2. ženski
3. ne želim se izjasniti

2. dob:

1. 18-21
2. 22-25
3. 26 i više

3. trenutni stupanj obrazovanja

1. prijediplomski studij
2. diplomski studij
3. integrirani prijediplomski i diplomski studij

4. Na kojem ste odsjeku:

1. odsjek za hrvatski jezik i književnost
2. odsjek za engleski jezik i književnost
3. odsjek za talijanski jezik i književnost
4. odsjek za njemački jezik i književnost
5. odsjek za povijest umjetnosti
6. odsjek za povijest
7. odsjek za filozofiju
8. odsjek za sociologiju
9. odsjek za pedagogiju
10. odsjek za učiteljski studij
11. odsjek za rani i predškolski odgoj i obrazovanje
12. odsjek za psihologiju

5. Koji je Vaš trenutni radni status:

1. radim tijekom cijele akademske godine
2. radim samo tijekom ljetne sezone

3. ne radim uopće

6. Jesu li jedan ili oba vaša roditelja poduzetnici (imaju vlastitu tvrtku, obrt i sl.):

1. da, oba roditelja su poduzetnici
2. da, jedan roditelj je poduzetnik
3. ne, nijedan roditelj nije poduzetnik

7. Kako biste Vi definirali poduzetništvo?

---

8. Odredite važnost prisutnosti slijedećih elemenata poduzetničkog obrazovanja u Vašem obrazovanju:	u potpunosti nevažno (1)	nevažno (2)	neutralno (3)	važno (4)	vrlo važno (5)
8.1. pisanje poslovnog plana					
8.2. priprema prezentacije					
8.3. kreativno rješavanje problema					
8.4. suradnja					
8.5. razvoj društvenih vještina					
8.6. vođenje i upravljanje timom					

9. Smatrate li da ste tijekom redovitog školovanja (osnovna škola, srednja škola, fakultet) bili izloženi poduzetničkim konceptima:

1. da, u dovoljnoj količini

2. da, u nedovoljnoj količini

3. ne

4. ne znam, ne mogu procijeniti

10. odredite učestalost sljedećih tvrdnji:

	nikada (1)	rijetko (2)	ponekad (3)	često (4)
10.1. tijekom studiranja radio/la sam preko Student servisa				
10.2. tijekom studiranja sudjelovao/la sam u radionicama i seminarima vezanim za poduzetništvo				
10.3. tijekom studiranja iskazivao/la sam želju za pokretanjem vlastitog poduzetničkog poduhvata				
10.4. na mom se fakultetu spominje poduzetništvo kroz nastavnu tematiku				

11. Slažete li se sa sljedećim tvrdnjama:

	uopće se ne slažem (1)	ne slažem se (2)	Ne znam (3)	slažem se (4)	U potpunosti se slažem (5)
11.1. uvođenje dodatnih programa o poduzetničkom obrazovanju na Filozofskom fakultetu u Splitu bilo bi korisno					

<p>11.2. programi poduzetničkog obrazovanja nisu potrebni na Filozofskom fakultetu u Splitu jer se o poduzetničkom obrazovanju može učiti iz vanjskih izvora</p>					
<p>11.3. na Filozofskom fakultetu u Splitu je prisutna dovoljna razina programa vezanih za razvoj poduzetničkih znanja i vještina</p>					
<p>11.4. profesori na Filozofskom fakultetu u Splitu nas potiču na osmišljavanje vlastitih poslovnih planova</p>					
<p>11.5. na Filozofskom fakultetu u Splitu nedostaje dodatnih aktivnosti (izvan redovite nastave) koji studente potiču na poduzetništvo</p>					
<p>11.6. upoznat/a sam s dodatnim aktivnostima na Filozofskom fakultetu u Splitu (izvan redovite nastave) koji studente potiču na poduzetništvo</p>					

12. Na ljestvici od 1 do 5 (1 – uopće nije razvijena; 5 – u potpunosti razvijena) procijenite koliko su kod Vas osobno razvijene slijedeće karakteristike poduzetnika?

	Uopće nije razvijena (1)	Malo razvijena (2)	Umjereno razvijena (3)	Razvijena (4)	U potpunosti razvijena (5)
12.1. inicijativnost					
12.2. snažna moć uvjeravanja					
12.3. sposobnost preuzimanja rizika					
12.4. fleksibilnost					
12.5. kreativnost					
12.6. nezavisnost					
12.7. sposobnost rješavanja problema					
12.8. potreba za postignućem					
12.9. imaginacija					
12.10. visok stupanj vjere u mogućnost upravljanja vlastitom sudbinom					
12.11. sposobnost vodstva					
12.12. ustrajnost u radu					

Protokol

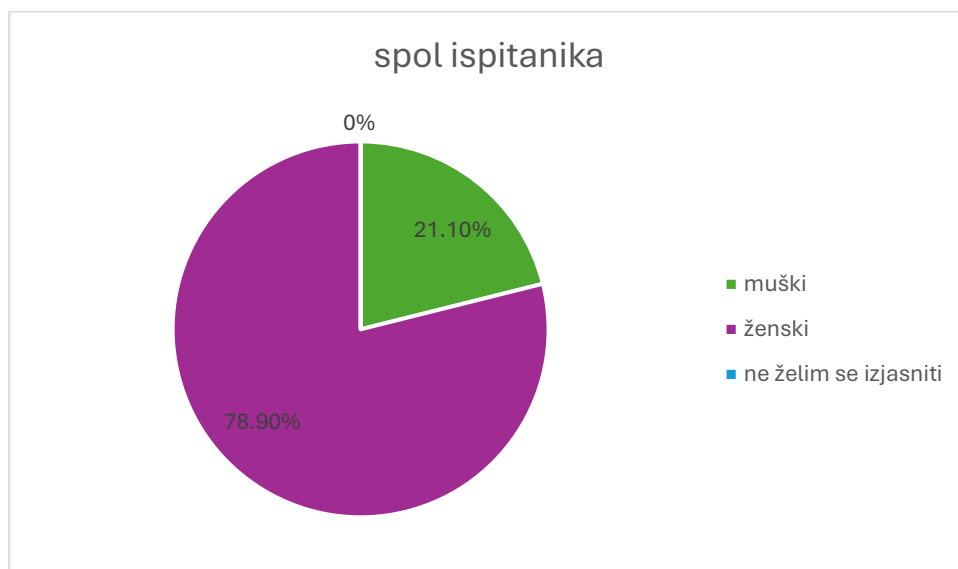
1.	Studijski program	
2.	Razina studija	
3.	Naziv kolegija	
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	
5.	ECTS opterećenje	
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

Tablični i grafički prikazi

Tablica 1. Spol ispitanika

	<i>f</i>	<i>%</i>
muški	30	21,1
ženski	112	78,9
ne želim se izjasniti	0	0
ukupno	142	100,0

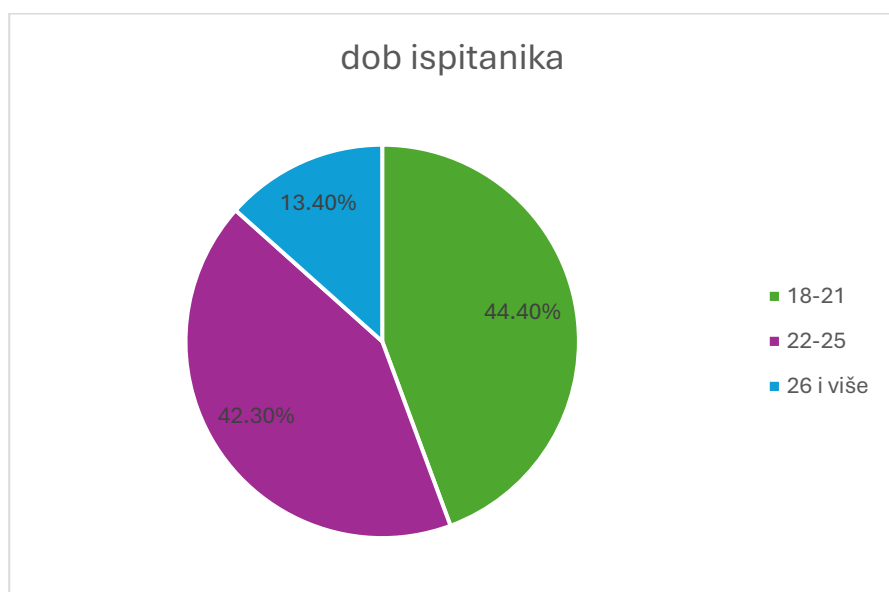
Grafički prikaz 1. Spol ispitanika

Tablica 2. Spol ispitanika

	<i>f</i>	<i>%</i>
18-21	63	44,4
22-25	60	42,3
26 i više	19	13,4
ukupno	142	100,0

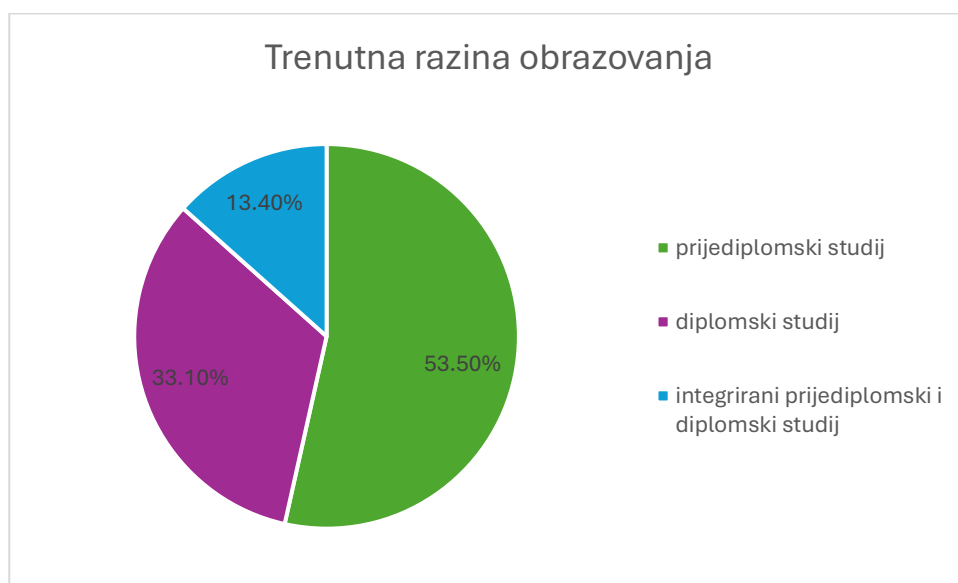
Grafički prikaz 2. Dob ispitanika

Tablica 3. Trenutna razina obrazovanja

	<i>f</i>	%
prijediplomski studij	76	53,5
diplomski studij	47	33,1
integrirani prijediplomski i diplomski studij	19	13,4
ukupno	142	100,0

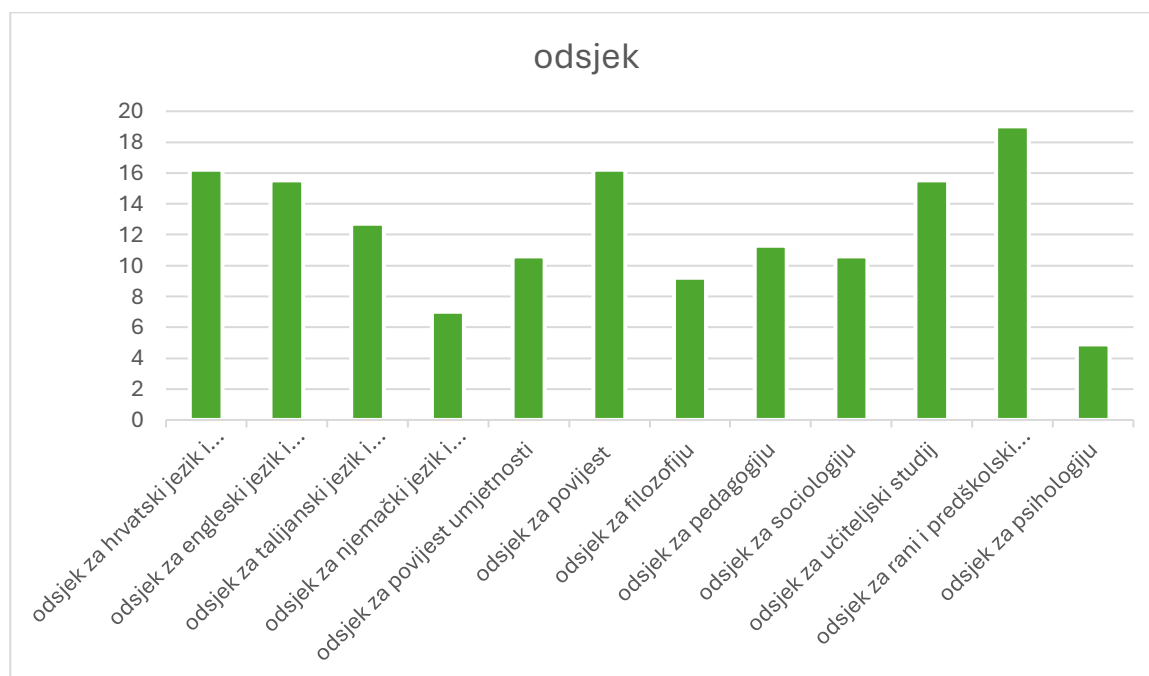
Grafički prikaz 3. Trenutna razina obrazovanja

Tablica 4. Odsjek

	<i>f</i>	%
odsjek za hrvatski jezik i književnost	23	16,2
odsjek za engleski jezik i književnost	22	15,5
odsjek za talijanski jezik i književnost	18	12,7
odsjek za njemački jezik i književnost	10	7
odsjek za povijest umjetnosti	15	10,6
odsjek za povijest	23	16,2
odsjek za filozofiju	13	9,2
odsjek za pedagogiju	16	11,3
odsjek za sociologiju	15	10,6
odsjek za učiteljski studij	22	15,5
odsjek za rani i predškolski odgoj i obrazovanje	27	19
odsjek za psihologiju	7	4,9
Ukupno	142	100,0

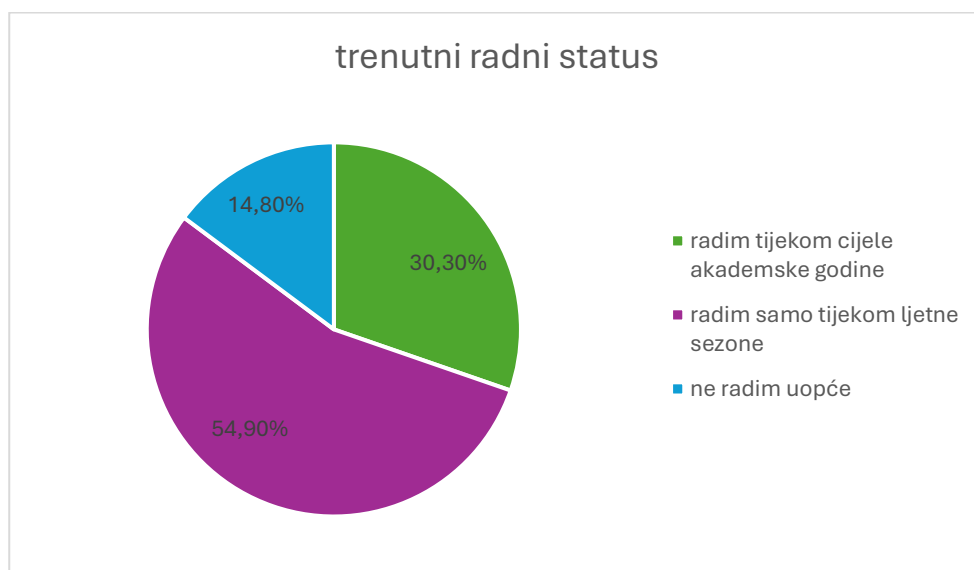
Grafički prikaz 4. Odsjek

Tablica 5. Trenutni radni status

	<i>f</i>	%
radim tijekom cijele akademske godine	43	30,3
radim samo tijekom ljetne sezone	78	54,9
ne radim uopće	21	14,8
ukupno	142	100,0

Grafički prikaz 5. Trenutni radni status

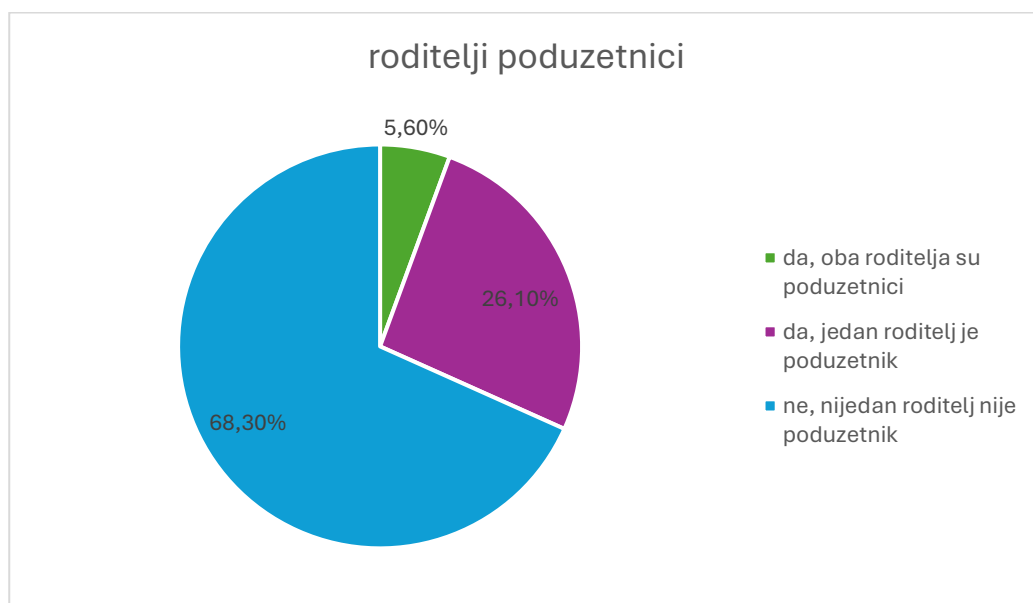

Tablica 6. Roditelji poduzetnici

	<i>f</i>	<i>%</i>
da, oba roditelja su poduzetnici	8	5,6
da, jedan roditelj je poduzetnik	37	26,1
ne, nijedan roditelj nije poduzetnik	97	68,3
ukupno	142	100,0

Grafički prikaz 6. Roditelji poduzetnici

Tablica 7. definicija poduzetništva

			ukupno
posjedovanje vlastite tvrtke, obrta	<i>f</i>	49	142
	%	34,5	100,0
proces ulaganja kapitala i preuzimanja rizika s ciljem ostvarivanja dobiti	<i>f</i>	32	142
	%	22,5	100,0
posjedovati inicijativu, kreativnost i ambiciju	<i>f</i>	21	142
	%	14,8	100,0
ne znam/bez odgovora	<i>f</i>	11	142
	%	7,8	100,0
samozapošljavanje	<i>f</i>	10	142
	%	7	100,0
sposobnost vođenja i organizacije	<i>f</i>	8	142
	%	5,6	100,0
grana ekonomije	<i>f</i>	6	142
	%	4,2	100,0
snalažljivost u poslu	<i>f</i>	2	142
	%	1,4	100,0
sredstvo za poboljšanje života	<i>f</i>	2	142
	%	1,4	100,0
pranje para	<i>f</i>	1	142
	%	0,7	100,0

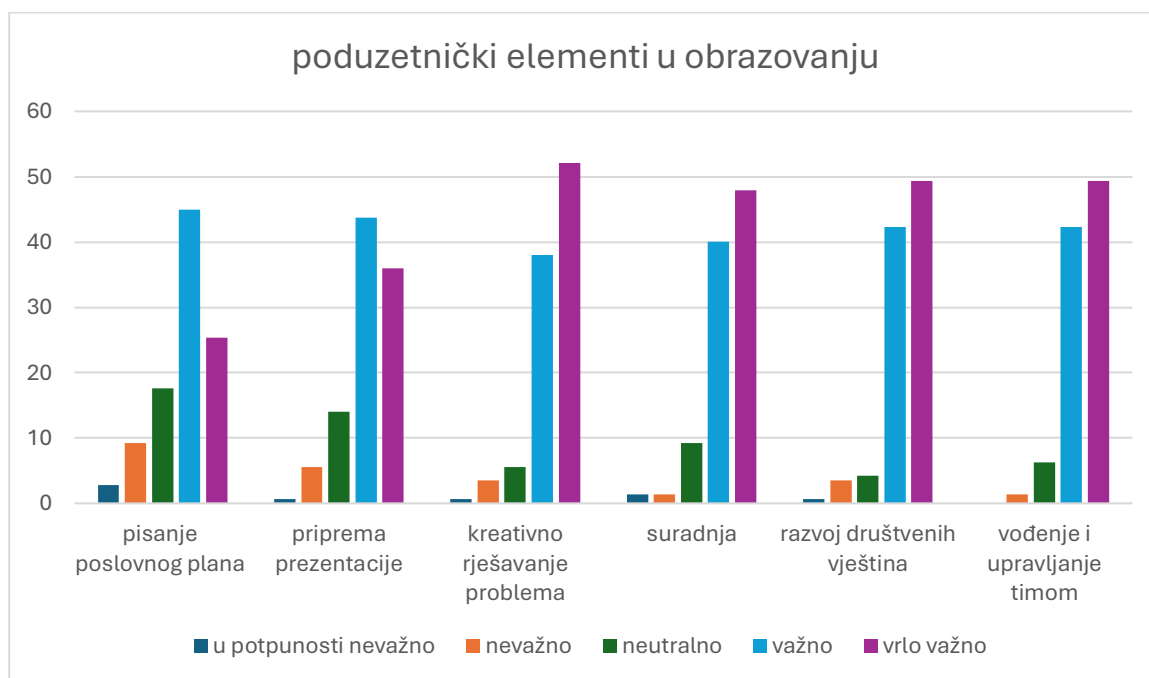
Grafički prikaz 7. definicija poduzetništva

Tablica 8. poduzetnički elementi u obrazovanju

		u potpunosti nevažno	nevažno	neutralno	važno	vrlo važno	ukupno
pisanje poslovnog plana	<i>f</i>	4	13	25	64	36	142
	%	2,8	9,2	17,6	45	25,4	100,0
priprema prezentacije	<i>f</i>	1	8	20	62	51	142
	%	0,7	5,6	14	43,7	36	100,0
kreativno rješavanje problema	<i>f</i>	1	5	8	54	74	142
	%	0,7	3,5	5,6	38	52,1	99,9
suradnja	<i>f</i>	2	2	13	57	68	142
	%	1,4	1,4	9,2	40,1	47,9	100,0
razvoj društvenih vještina	<i>f</i>	1	5	6	60	70	142
	%	0,7	3,5	4,2	42,3	49,3	100,0
vođenje i upravljanje timom	<i>f</i>	1	2	9	60	70	142
	%	0,7	1,4	6,3	42,3	49,3	100,0

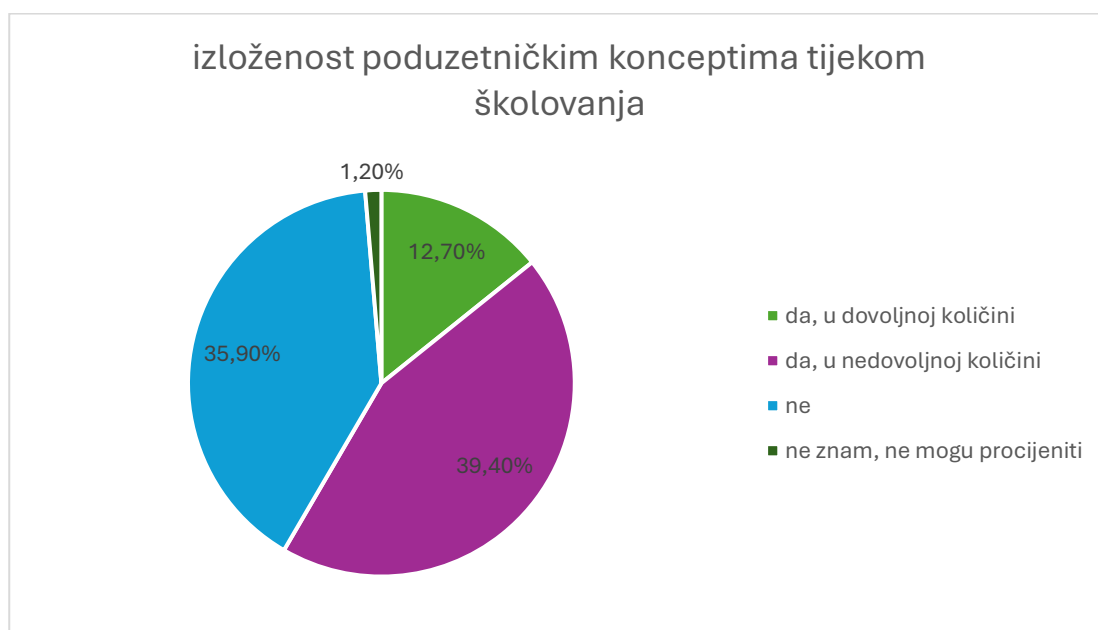
Grafički prikaz 10. poduzetnički elementi u obrazovanju

Tablica 9. izloženost poduzetničkim konceptima tijekom školovanja

	<i>f</i>	<i>%</i>
da, u dovoljnoj količini	18	12,7
da, u nedovoljnoj količini	56	39,4
ne	51	35,9
ne znam, ne mogu procijeniti	17	12
ukupno	142	100,0

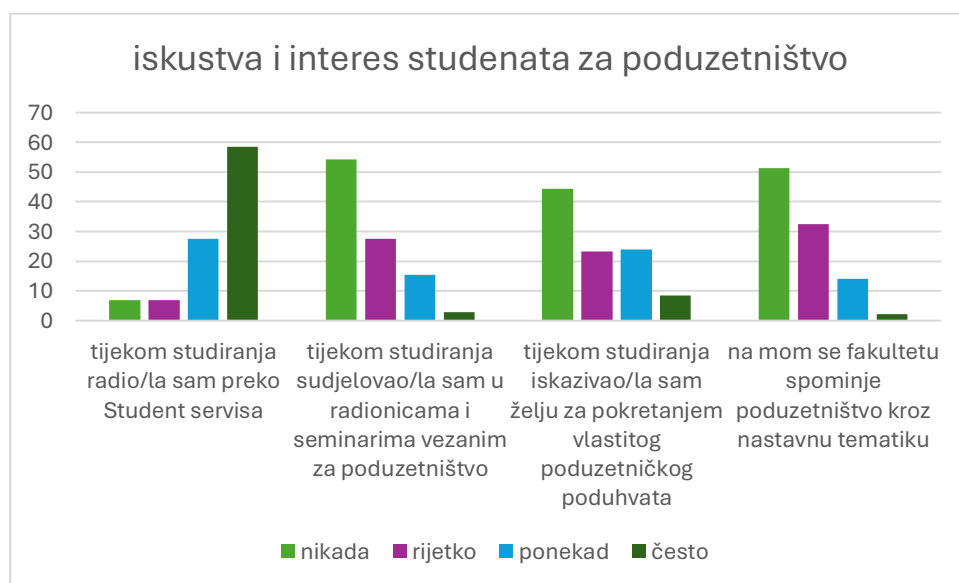
Grafički prikaz 9. izloženost poduzetničkim konceptima tijekom školovanja

Tablica 10. iskustva i interes studenata za poduzetništvo

		nikada	rijetko	ponekad	često	ukupno
tijekom studiranja radio/la	<i>f</i>	10	10	39	83	142
	%	7,0	7,0	27,5	58,5	100,0
tijekom studiranja sudjelovao/la sam u radionicama i seminarima vezanim za poduzetništvo	<i>f</i>	77	39	22	4	142
	%	54,2	27,5	15,5	2,8	100,0
tijekom studiranja iskazivao/la sam želju za pokretanjem vlastitog poduzetničkog poduhvata	<i>f</i>	63	33	34	12	142
	%	44,4	23,2	23,9	8,5	99,9
na mom se fakultetu spominje poduzetništvo kroz nastavnu tematiku.	<i>f</i>	73	46	20	3	142
	%	51,4	32,4	14,1	2,1	100,0

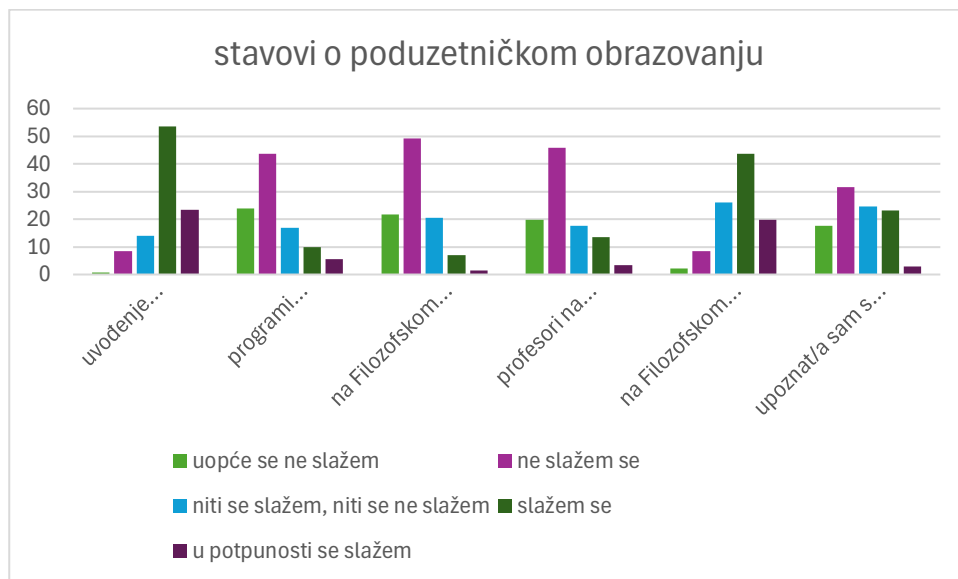
Grafički prikaz 10. iskustva i interes studenata za poduzetništvo

Tablica 11. Programi poduzetničkog obrazovanja

		uopće se ne slažem	ne slažem se	ni se slažem, ni se ne slažem	slažem se	u potpunosti se slažem	ukupno
uvođenje dodatnih programa o poduzetničkom obrazovanju na Filozofskom fakultetu u Splitu bilo bi korisno	<i>f</i>	1	12	20	76	33	142
	%	0,7	8,5	14,1	53,5	23,2	100,0
programi poduzetničkog obrazovanja nisu potrebni na Filozofskom fakultetu u Splitu jer se o poduzetničkom obrazovanju može učiti iz vanjskih izvora	<i>f</i>	34	62	24	14	8	142
	%	23,9	43,7	16,9	9,9	5,6	100,0
na Filozofskom fakultetu u Splitu je prisutna dovoljna razina programa vezanih za razvoj poduzetničkih znanja i vještina	<i>f</i>	31	70	29	10	2	142
	%	21,8	49,3	20,4	7,0	1,4	100,0
profesori na Filozofskom fakultetu u Splitu nas potiču na osmišljavanje vlastitih poslovnih planova	<i>f</i>	28	65	25	19	5	142
	%	19,7	45,8	17,6	13,4	3,5	100,0
na Filozofskom fakultetu u Splitu nedostaje dodatnih aktivnosti (izvan redovite nastave) koji studente potiču na poduzetništvo	<i>f</i>	3	12	37	62	28	142
	%	2,1	8,5	26,1	43,7	19,7	100,0
upoznat/a sam s dodatnim aktivnostima na Filozofskom fakultetu u Splitu (izvan redovite nastave) koji studente potiču na poduzetništvo	<i>f</i>	25	45	35	33	4	142
	%	17,6	31,7	24,6	23,2	2,8	100,0

Grafički prikaz 11. stavovi o poduzetničkom obrazovanju

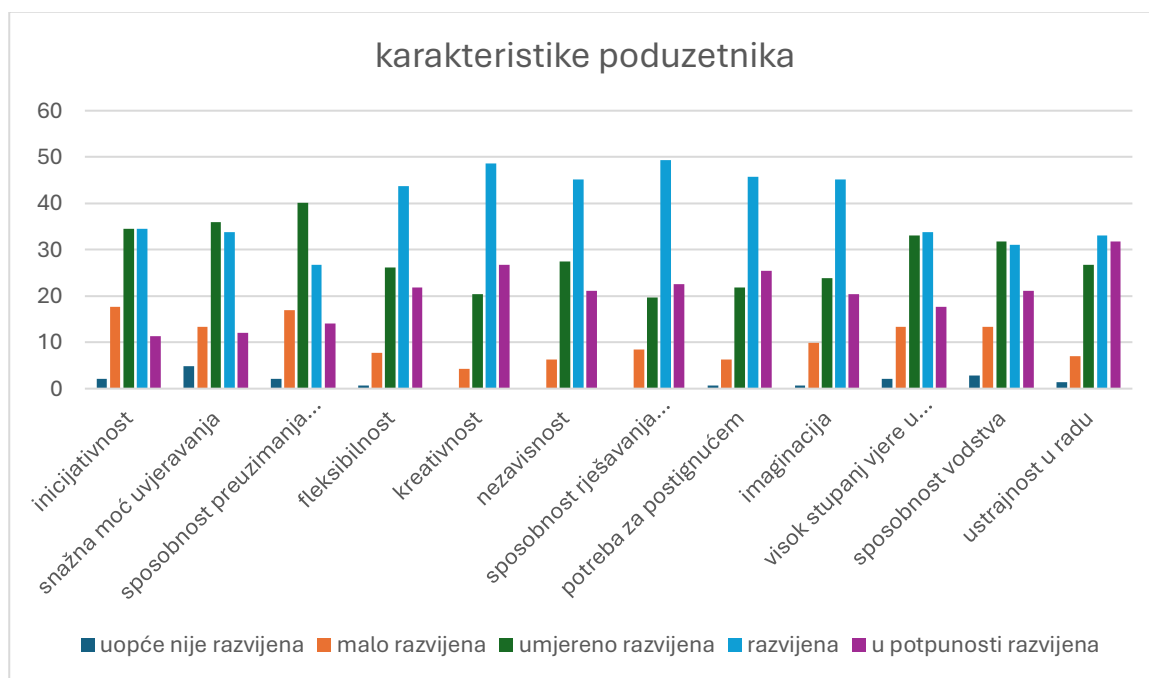

Tablica 12.
karakteristike
poduzetnika

		uopće nije razvijena	malo razvijena	umjereno razvijena	razvijena	u potpunosti razvijena	ukupno
inicijativnost	<i>f</i>	3	25	49	49	16	142
	%	2,1	17,6	34,5	34,5	11,3	100,0
snažna moć uvjeravanja	<i>f</i>	7	19	51	48	17	142
	%	4,9	13,4	35,9	33,8	12,0	100,0
sposobnost preuzimanja rizika	<i>f</i>	3	24	57	38	20	142
	%	2,1	16,9	40,1	26,8	14,1	100,0
fleksibilnost	<i>f</i>	1	11	37	62	31	142
	%	0,7	7,7	26,1	43,7	21,8	100,0
kreativnost	<i>f</i>	0	6	29	69	38	142
	%	0	4,2	20,4	48,6	26,8	100,0
nezavisnost	<i>f</i>	0	9	39	64	30	142
	%	0	6,3	27,5	45,1	21,1	100,0
sposobnost rješavanja problema	<i>f</i>	0	12	28	70	32	142
	%	0	8,5	19,7	49,3	22,5	100,0
potreba za postignućem	<i>f</i>	1	9	31	65	36	142
	%	0,7	6,3	21,8	45,8	25,4	100,0
imaginacija	<i>f</i>	1	14	34	64	29	142
	%	0,7	9,9	23,9	45,1	20,4	100,0
visok stupanj vjere u mogućnost upravljanja vlastitom sudbinom	<i>f</i>	3	19	47	48	25	142
	%	2,1	13,4	33,1	33,8	17,6	100,0
sposobnost vodstva	<i>f</i>	4	19	45	44	30	142
	%	2,8	13,4	31,7	31,0	21,1	100,0
ustrajnost u radu	<i>f</i>	2	10	38	47	45	142
	%	1,4	7	26,8	33,1	31,7	100,0

Grafički prikaz 12. karakteristike poduzetnika

Protokoli analize sadržaja

1.	Studijski program	Hrvatski jezik i književnost
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Govorništvo
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- biti osposobljen za sudjelovanje u javnoj komunikaciji, naučiti oblikovati govor te ovladati komunikacijskim vještinama (persuazivnost, argumentacija)
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- primijeniti stečena retorička znanja i vještine - kreirati i pisati govore - analizirati i vrednovati govore - argumentirati svoje teze.
8.	Sadržaji	1. Vrijeme govora. Priprema govora. Govorna izvedba. Novinarska stilistika. Govori – govorna izvedba, retorički dizajn i vizualni znaci. 2. Čitanje i slušanje govora. Konvencionalni govor. Umijeće poslovnog pregovaranja. Govori. 3. Neverbalna komunikacija – govor tijela. Proksemički znaci. Govori. 4. Strah od govora. Ocjenjivanje govornih statusa. Debata.
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Engleski jezik i književnost
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Uvod u književnost poezija i drama
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razvijati analitičke vještine u usmenoj i pisanoj analizi književnih tekstova (uključujući seminarske rasprave, predavanja, završni esej i ispit).
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- usmeno prenijeti složene ideje pred grupom vršnjaka, kako u spontanoj raspravi tako i u pripremljenim prezentacijama - izraziti i napisati precizne analize tekstova u strukturiranom esejskom obliku, kako pod vremenskim pritiskom (u ispitnoj situaciji) tako i samostalno (u izvannastavnom radu)
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Engleski jezik i književnost (dvopredmetni)
2.	Razina studija	prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Poslovna komunikacija
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	4

6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- cilj predmeta jest stjecanje uvida u prikladnu i učinkovitu komunikaciju u različitim poslovnim okruženjima te uvježbavanje različitih jezičnih strategija usmjerenih na postizanje vlastitih profesionalnih ciljeva.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- prikladno koristiti temeljne vještine potrebne za učinkovitu komunikaciju u radnom okruženju - prilagoditi vlastiti izričaj ciljanoj publici ili posebnostima određene poslovne situacije - prepoznati i razumjeti namjere pojedinca ili grupe te djelovati na prikladan način - identificirati i analizirati vlastite profesionalne ciljeve i planirati način kako da ih ostvare
8.	Sadržaji	1. Uvod u poslovno komuniciranje. 2. Komunikacija u različitim radnim okruženjima. 3. Rad u timu i team building. 4. Učinkoviti sastanci. 5. Interpersonalne vještine. 6. Vještine planiranja i organiziranja. 7. Poslovna uljudnost. 8. Vještine usmenog izlaganja u radnom okruženju. 9. Vještine usmenog izlaganja: učinkovita vizualna pomagala. 10. Vještine usmenog izlaganja: neverbalna komunikacija. 11. Vještine usmenog izlaganja: prilagodba iznenadnim situacijama.
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Povijest umjetnosti
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Teorija i povijest dizajna
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razviti samostalan kritički izričaj kroz pripremu, sastavljanje, izradu, prezentaciju i argumentaciju seminarskog rada uz pomoć korištenja preporučene, dodatne i samostalno odabrane znanstvene i stručne literature (pokazati kompetencije kroz ovladavanje temom te kroz interpretaciju pojedinog dizajnerskog djela)
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Povijest umjetnosti
----	-------------------	---------------------

2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Metodologija obrade nepokretnih dobara – stručni pristup
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	2
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- samostalno napisati konzervatorski elaborat za nepokretno kulturno dobro. - samostalno napisati konzervatorsku podlogu za obnovu i prezentaciju kulturno-povijesne urbanističke cjeline
8.	Sadržaji	1. Pisanje konzervatorskog elaborata – radionica 1. Terenska nastava. 2. Pisanje konzervatorskog elaborata – radionica 2 3. Konzervatorska podloga za obnovu i prezentaciju kulturno-povijesne urbanističke cjeline – što je, što sve sadrži, kako je uspješno napisati? 4. Pisanje konzervatorske podloge za obnovu i prezentaciju kulturno-povijesne urbanističke cjeline – radionica 1. Terenska nastava. 5. Pisanje konzervatorske podloge za obnovu i prezentaciju kulturno-povijesne urbanističke cjeline – radionica 2
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Povijest
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Migracije u području Dalmacije u srednjem vijeku
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	2
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- sudjelovati u timovima na istraživanju migracijskih tokova
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Filozofija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Priprema za pisanje završnog rada
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	2
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- svrha je predmeta upoznati studente s osnovama znanstvene (uže: filozofske) metodologije i stjecanje osnovnih akademskih vještina (samostalno čitanje i pisanje stručnih i znanstvenih radova). posebno se njeguju argumentativne vještine i poštivanje akademske etike

7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Filozofija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Kritičko mišljenje
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osposobiti studente da samostalno mogu izvoditi radionice za kritičko mišljenje te da mogu u svoju nastavu uključivati razne strategije za razvoj kritičkog mišljenja.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osposobiti se za izvođenje radionica za kritičko mišljenje; - moći voditi argumentima strukturirani dijalog; - osvijestiti povezanost i razliku između kritičkog i kreativnog mišljenja
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Filozofija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Uvod u filozofiju multikulturalizma
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razvijati svijest o kreativnosti, samorazvijanju, inicijativi
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Psihologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Filozofsko savjetovanje
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- znati koristiti osnovne metode filozofskog savjetovanja - znati u praksi kako primijeniti filozofske vještine u savjetovanju - znati naučene vještine upotrijebiti u različitim aktivnostima (filozofske radionice, filozofski caffèi, izvršni konzultanti itd)
8.	Sadržaji	1. Kako koristiti filozofske vještine u poduzećima
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Psihologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Akaderske vještine
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	2
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- cilj predmeta je upoznati studente s temeljnim akademskim vještinama koje su im potrebne za uspješno studiranje psihologije
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- napisati akademski esej i znanstveni izvještaj te kritički procijeniti kvalitetu vlastitog i/ili tuđeg rada - usmeno prezentirati vlastiti rad kolegama i javnosti
8.	Sadržaji	1. Organizacija vremena 2. Pisanje eseja 3. Pisanje znanstvenog izvještaja 4. Prezentacijske vještine
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Psihologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Interpersonalne i komunikacijske vještine
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	2
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- koristiti temeljne vještine rješavanja konflikata i pregovaranja
8.	Sadržaji	1. Asertivnost i pregovaranje
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Psihologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Dijete i kreativnost
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osposobiti studente za uočavanje i poticanje vlastitih i dječjih stvaralačkih potencijala te ih potaknuti na kreativno mišljenje.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- identificirati vlastite kreativne potencijale i kreativne potencijale drugih - primijeniti spoznaje o kreativnosti i Gardnerovu teoriju višestrukih inteligencija u planiranju kreativnih radionica - afirmativno promišljati o potrebi poticanja kreativnosti
8.	Sadržaji	1. Mogućnosti razvijanja i poticanja kreativnosti 2. Osmišljavanje kreativnih radionica
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Psihologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Inteligencija, mišljenje i jezik
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- objasniti važnost kreativnosti i rješavanja problema u svakodnevnom životu
8.	Sadržaji	1. Rješavanje problema 2. Kreativnost 3. Prosuđivanje i odlučivanje
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Psihologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Razumijevanje djetinjstva
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- uspješno usmeno i pismeno komunicirati te prezentirati vlastite uratke - razviti vještine korištenja informacija iz različitih izvora te ih koristiti u praktične svrhe - osposobiti studente za timski rad
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Psihologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Partnerstvo obitelji i lokalne zajednice
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- uspješno usmeno i pismeno komunicirati te prezentirati vlastite uratke - razviti vještine korištenja informacija iz različitih izvora te ih koristiti u praktične svrhe - osposobiti studente za timski rad
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osmisliti i izvesti plan partnerstva s roditeljima primjenjujući nove paradigme u pristupu partnerstvu - izraditi konkretan plan i program aktivnosti usmjerenih izgradnji partnerstva te program pedagoškog obrazovanja roditelja
8.	Sadržaji	1. Kvalitetno vođenje (roditelji, djeca) 2. Savjetodavni rad s roditeljima (vođenje djelotvornog razgovora)
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Psihologija
2.	Razina studija	Prijediplomska

3.	Naziv kolegija	Psihologija rada i organizacijska psihologija
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	5
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- upoznati studente s osnovama psihologije rada i organizacijske psihologije - primijenjene discipline koja se bavi proučavanjem i mijenjanjem individualnog, grupnog i organizacijskog ponašanja.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- povezivati individualne značajke članova organizacije sa značajkama radnog okruženja u svrhu prilagodbe i povećanja učinka pojedinca - osmišljavati programe za povećanje grupne učinkovitosti i rukovođenja u manjim organizacijskim cjelinama - analizirati strukturu, klimu i kulturu organizacije te planirati procese organizacijskih promjena - primijeniti suvremene spoznaje psihologije rada i organizacijske psihologije u odabiru i razvoju zaposlenih u organizacijama
8.	Sadržaji	1. Uvod i povijesni pregled područja psihologije rada i organizacijske psihologije 2. Promjene u svijetu rada: poslovi, organizacije i njihovi zahtjevi 3. Prilagođavanje rada čovjeku: oblikovanje radnog mjesta 4. Individualne razlike i radno ponašanje: ličnost i kognitivne sposobnosti 5. Motivacija i radno ponašanje: teorijski pristupi i primjena u praksi 6. Radna uspješnost i neproduktivna radna ponašanja 7. Stavovi prema radu i organizaciji, radna angažiranost i psihološka osnaženost 8. Stres na radnom mjestu: uzroci, simptomi, učinci i prevencija 9. Definicije i teorije rukovođenja, razvoj rukovodnih kompetencija 10. Timski rad: razvoj i značajke uspješnog tima 11. Organizacijska struktura i organizacijski dizajn 12. Organizacijska klima i kultura 13. Organizacijska promjena i razvoj: dijagnostika i intervencije 14. Organizacijska uspješnost: teorija i praksa 15. Psihologija rada i organizacijska psihologija u praksi: kompetencije psihologa
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Psihologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Profesionalne vještine i razvijanje karijere
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni

5.	ECTS opterećenje	2
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- upoznati studente s profesionalnim vještinama potrebnima u budućem radu psihologa te im pružiti mogućnost razvijanja planova o nastavku svog obrazovanja i/ili započinjanju profesionalne karijere. - u okviru predmeta, studenti će imati priliku osvijestiti svoje osobine i s njima povezane profesionalne aspiracije te se upoznati s brojnim mogućnostima nastavka obrazovanja i/ili rada u praksi.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- vrednovati svoje osobine potrebne za razvoj karijere u psihologiji - planirati razvoj osobne karijere
8.	Sadržaji	1. Ispitivanje osobina ličnosti 2. Ispitivanje profesionalnih interesa 3. Analiza rezultata i izrada osobnog profila
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Psihologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Psihologija samopoimanja
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	1. razumjeti osnove samoprocjenjivanja i samoregulacije 2. razumjeti kako pojam o sebi utječe na ponašanje pojedinca u društvenom kontekstu
8.	Sadržaji	1. Spoznaja sebe i samopoimanje 2. Razvoj svijesti o sebi 3. Deskriptivni, evaluacijski i motivacijski aspekt samopoimanja 4. Privatna i javna svijest o sebi 5. Samoučinkovitost 6. Različite razine samoučinkovitosti i njihov utjecaj na ponašanje pojedinaca 7. Samopoštovanje i samoprocjenjivanje 8. Samomotrenje i samoregulacija 9. Samopoimanje i odnos prema drugima. 10. Samopredstavljanje i upravljanje dojmovima
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Psihologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Prosuđivanje i odlučivanje
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- cilj je ovog predmeta studente upoznati s osnovnim spoznajama vezanim uz procese prosuđivanja i odlučivanja.

7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- izdvojiti vlastite pristranosti i ograničenja u prosuđivanju i odlučivanju
8.	Sadržaji	1. Mišljenje i rješavanje problema 2. Prosuđivanje i odlučivanje 3. Socijalna kognicija: Prosuđivanje i odlučivanje u socijalnom kontekstu 4. Racionalnost 5. Utjecaj emocija na odlučivanje 6. Dvostruki sustav razmišljanja: Razlike između intuitivne i racionalne prosudbe 7. Motivirano zaključivanje 8. Pristranosti i heuristike u prosuđivanju i donošenju odluka 9. Smanjivanje pristranosti u prosuđivanju i donošenju odluka 10. Donošenje odluka u svakodnevnom kontekstu: medicinsko, karijerno, financijsko i političko odlučivanje
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Psihologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Nasilje u bliskim vezama
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- studenti će se osposobiti za izradu i provedbu preventivnih radionica o nasilju u mladenačkim vezama.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- izraditi interaktivnu preventivnu radionicu za adolescente - provesti interaktivnu preventivnu radionicu s adolescentima
8.	Sadržaji	1. Uvod u pripremu radionica i podjela radionica 2. Simulacija radionica sa studentima 3. Analiza i evaluacija provedenih radionica
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Filozofija odgoja
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razvijati svijest o kreativnosti, samorazvijanju, inicijativi.
8.	Sadržaji	1. Odgoj za poduzetničke kompetencije 2. Odgoj za poduzetničke kompetencije
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
2.	Razina studija	Prijediplomska

3.	Naziv kolegija	Scenska kultura i lutkarstvo
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osposobiti studente za vlastiti kreativni izričaj kroz dramsko stvaralaštvo
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Osnove prirodoslovno-matematičke pismenosti
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	2
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- planirati, osmisliti i organizirati individualna i grupna istraživanja u učionici i van učionice - razviti potrebu za cjeloživotnim obrazovanjem
8.	Sadržaji	1. Pripremanje, realiziranje i analiziranje javnih predavanja studenata
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Obiteljska pedagogija
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- uspješno usmeno i pismeno komunicirati te prezentirati vlastite uratke - razviti vještine korištenja informacija iz različitih izvora te ih koristiti u praktične svrhe - osposobiti studente za timski rad
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osmisliti i izvesti plan aktivnosti rada s roditeljima primjenjujući nove paradigme u pristupu obitelji, - izraditi materijal primjeren za učenje roditelja (osvješćivanje uloga, odgovornosti, funkcija, stilova roditeljstva, komunikacije, samoprocjene, odnosa i sl.) - provesti i interpretirati jednostavnije istraživačke zadatke iz područja obiteljske pedagogije
8.	Sadržaji	1. Vođenje djelotvornog razgovora s roditeljima.
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Likovni izraz u ranom i predškolskom odgoju
		2

4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	5
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razvijanje kreativnog i kritičkog mišljenja, istraživačkih sposobnosti za organizaciju odgojnog konteksta i pristupa u cilju poticanja likovnog izražavanja i stvaranja u ranom i predškolskom odgoju.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osmisлити likovnu aktivnost u dječjem vrtiću - izraditi pripremu za metodičko – praktičnu likovnu aktivnost
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Integrirani kurikulum ranog i predškolskog odgoja 4
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	6
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osposobljenost za razvoj integriranog kurikula u praksi ranog i predškolskog odgoja.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- prikupiti različiti materijal i organizirati ga za izvedbu projekta - samostalno izvesti postavljeni odgojni projekt i projektne aktivnosti - planirati, pratiti i vrednovati odgojni projekt
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Istraživanja odgojne prakse 5
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	1
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osposobiti studente za samostalnu primjenu stručno-teoretskih znanja i sposobnosti te refleksiju i unapređivanje pedagoške prakse.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- izraditi plan cjelovitog odgojnog projekta i određenje uloga odgojitelja tijekom provedbe odgojnog projekta - navesti sadržaj strukture odgojne sredine za izvedbu odgojnog projekta - analizirati i dokumentirati praćenje tijekom odgojnog projekta kroz samorefleksiju i refleksiju s drugima
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Pedagoška komunikacija
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni

5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razviti osnovne komunikacijske vještine
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	Očekuje se da studenti razviju sljedeće opće kompetencije: - opće komunikacijske vještine - sposobnost primjene ideja u analizi prakse Od specifičnih kompetencija, očekuje se da studenti mogu: - razviti komunikacijske vještine - razviti komunikacijske vještine vođenja
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Kulturna baština na tlu Hrvatske
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razvijati kreativno i kritičko mišljenje, istraživačke sposobnosti, samostalnost i individualnost studenta
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Tradicijska kazivanja za djecu
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razviti sposobnosti primjene znanja u praksi
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Inkluzivni dječji vrtić
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osposobiti studente za provedbu inkluzijskog odgoja u praksi ranog i predškolskog odgoja.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- timski rad pri dijagnosticiranju posebnih potreba djece, - timski rad pri izradi i prilagodbi metoda, tehnika, didaktičkih materijala,

		- praćenje vođenje i facilitiranje u interaktivnim metodama rada s djecom s posebnim potrebama u prepoznavanju i korištenju igre jezičnih, obrazaca prema dobi i sposobnosti motoričkog planiranja i direktnom primjenom senzornog unosa
8.	Sadržaji	1. Izlaganje i prezentiranje opažanih situacija i događaja u institucijama i promatranim/opažanim situacijama za djecu s teškoćama u razvoju i darovitim učenicima
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Pedagogija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Kreativnost kao pedagoški izazov
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osposobiti studente za uočavanje i poticanje vlastitih i učeničkih kreativnih potencijala te ih potaknuti ih na kreativno mišljenje
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- identificirati vlastite i tuđe kreativne potencijale - afirmativno promišljati o potrebi poticanja kreativnosti
8.	Sadržaji	1. osmišljavanje i izvedba kreativnih radionica studenata 2. mogućnosti razvijanja i poticanja kreativnosti, aktivnosti učenja koje potiču kreativnost
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Pedagogija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Opća pedagogija
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	5
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osposobiti studente za kritičko znanstveno izučavanje pedagogije kao znanosti, te za uspješnu organizaciju i zadovoljavajuće stručno i znanstveno vođenje pedagoških aktivnosti u procesima obrazovanja, odgoja i izobrazbe.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Pedagogija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Pedagogija darovitih
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3

6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- suradnički raditi na prepoznavanju darovitosti - suradnički raditi na kreiranju programa za obrazovanje darovitih učenika
8.	Sadržaji	1. Planiranje u obrazovanju darovitih učenika: pisanje programa
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Pedagogija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Vođenje odgojno-obrazovne ustanove
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- upoznati teorijska polazišta i primjere vođenja odgojno – obrazovne ustanove, praktične smjernice i uloge relevantnih sudionika u tom procesu te analizirati i vrednovati učinkovitost istih uvažavajući potrebe sudionika odgojno – obrazovnog procesa te specifičnosti odgojno – obrazovne ustanove s obzirom na njezinu strukturu.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- objasniti glavne odrednice i pristupe suvremenog vođenja odgojno – obrazovne ustanove - analizirati specifičnosti vođenja odgojno – obrazovne ustanove s obzirom na vrstu i specifičnosti odgojno – obrazovne ustanove - analizirati i vrednovati aspekte vođenja odgojno – obrazovne ustanove s obzirom na uloge sudionika odgojno – obrazovne ustanove - analizirati modele vođenja odgojno – obrazovne ustanove te iz perspektive pedagoga analizirati mogućnosti za unaprjeđivanje kvalitete ustanove i strateškog planiranja u odgojno – obrazovnoj ustanovi
8.	Sadržaji	1. Razine i podsustavi vođenja odgojno – obrazovne ustanove (upravljanje, rukovođenje, vođenje) 2. Uloga suvremenih društvenih i odgojno – obrazovnih odrednica (društvo znanja, demokracija, decentralizacija školstva, konstruktivistička paradigma) u vođenju odgojno – obrazovne ustanove 3. Pristupi i stilovi vođenja ustanove i odgojno – obrazovnog procesa 4. Specifičnosti vođenja i upravljanja u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja

		5. Specifičnosti vođenja i upravljanja u ustanovama osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja 6. Specifičnosti upravljanja i vođenja u visokoškolskim ustanovama i ustanovama za obrazovanje odraslih
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Pedagogija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Pedagogija i djetinjstvo
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- uspješno usmeno i pismeno komunicirati te prezentirati vlastite uratke - razviti vještine korištenja informacija iz različitih izvora te ih koristiti u praktične svrhe - osposobiti studente za timski rad
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Pedagogija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Pedagogija i razvoj ljudskih potencijala
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	2
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- Osposobiti studente za aktivno sudjelovanje i praktičnu intervenciju u području razvoja ljudskih potencijala u organizacijama u privatnom ili javnom sektoru
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- primijeniti različite pristupe, metode i tehnike pomoću kojih će moći ostvariti plan razvoja ljudskih potencijala
8.	Sadržaji	1. Planiranje profesionalnog razvoja 2. Ciljevi i metode analize posla, odabir zaposlenika i radnog mjesta, orijentacija i poticanje razvoja zaposlenih 3. Organiziranje obrazovanja zaposlenika i poticanje na usavršavanje u cjeloživotnoj perspektivi 4. Zadovoljstvo poslom, održavanje ravnoteže između obiteljskih i radnih uloga, društvene mreže
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Pedagogija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Socijalna pedagogija
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	3

6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- uspješno usmeno i pismeno komunicirati te prezentirati vlastite uratke - razviti vještine korištenja informacija iz različitih izvora te ih koristiti u praktične svrhe
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Sociologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Suvremene perspektive u sociologiji obrazovanja
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	5
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	1. obrazovanje za poduzetništvo
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Sociologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Civilno društvo
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	1. socijalno poduzetništvo – nova forma civilnog društva
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Sociologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Sociologija zabave
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- poticanje interesa prema razvitku ideje poduzetništva mladih u Hrvatskoj s naglaskom na industriju zabave - razumijevanje ekonomskih i poduzetničkih odrednica zabave u kontekstu nove ekonomije
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- steći znanja o ideji poduzetništva unutar industrije zabave - objasniti i razumjeti implementaciju modela poduzetništva u područje zabave unutar suvremenog društva
8.	Sadržaji	1. Rad i zabava (obraci korištenja slobodnog vremena i zabave u relaciji prema radu; poduzetnička kultura-pojam, značenje,

		definicija; mitovi i značajke uspješnog poduzetnika: socio-psihološke determinante u kontekstu poduzetništva) 2. Mladi poduzetnici u tranzicijskim društvima. Iskustva iz odabranih zemalja 3. Razvijanje poduzetništva mladih u Hrvatskoj-sadašnje stanje i perspektive
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Sociologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Ruralna sociologija
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	1. Nove djelatnosti u ruralnim područjima: industrijske zone, zeleno poduzetništvo, ruralni turizam i proizvodnja energije iz obnovljivih izvora
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Sociologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Temeljni sociološki pojmovi
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	5
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- biti osposobljen za kritičko i kreativno razmišljanje, poticanje interesa, motivacije i diskusije o različitim društvenim problemima, procesima i fenomenima
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- kritički i kreativno promišljati o ključnim društvenim problemima
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Sociologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Sociološka istraživačka radionica 1
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- prepoznati značaj i važnost timskog rada
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Sociologija
2.	Razina studija	Prijediplomska

3.	Naziv kolegija	Sociološka istraživačka radionica 2
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- uključivati se, komunicirati i snalaziti se u timskom radu
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Sociologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Sociologija rada
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	5
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- biti osposobljen za prepoznavanje i tumačenje temeljnih procesa, pojava i fenomena na suvremenom tržištu rada
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razumjeti ulogu proizvodnih, znanstveno-tehničkih i kulturno-humanističkih komponenti rada - spoznati pojam procesa, sadržaja i karaktera rada
8.	Sadržaji	1. Pojam i značenje rada; suvremena stajališta o radu 2. Analiza procesa rada 3. Određenje pojmova: grupa i mreža 4. Određenje pojma organizacije 5. Temeljni aspekti organizacijske klime i kulture 6. Rad i zaposlenost 7. Radni moral i poslovna etika
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Sociologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Suvremene sociološke teorije
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	5
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	1. razviti sposobnost samostalnog i timskog rada
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Sociologija
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Multikulturalizam i suvremeno društvo
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	

7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razvijati svijest o kreativnosti, samorazvijanju, inicijativi
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	
1.	Studijski program	Talijanski jezik i književnost
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Uvod u analizu književnog teksta
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razvijanje komunikacijskih vještina kroz diskusije - razvijanje prezentacijskih vještina kroz izlaganje seminarskih radova s powerpoint prezentacijama
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Talijanski jezik i književnost
2.	Razina studija	Prijediplomska
3.	Naziv kolegija	Talijanska književnost od neorealizma do kraja xx. stoljeća
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	2
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- Razvijanje komunikacijskih vještina kroz analize i diskusije na seminarima - Razvijanje pismenih vještina kroz pisanje seminarskih radova. - Razvijanje prezentacijskih vještina (izlaganje seminarskih radova, powerpoint prezentacije)
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Hrvatski jezik i književnost
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Sociologija odgoja i obrazovanja
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	5
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	Dopunska literatura: Obrazovanje za poduzetništvo - E4E: Znanstveno stručni časopis o obrazovanju za poduzetništvo, Zagreb: Visoka škola za ekonomiju, poduzetništvo i upravljanje Nikola Šubić Zrinski.

1.	Studijski program	Hrvatski jezik i književnost
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Krleža i Andrić
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- primjenjivati kreativne elemente procesa evaluacije tekstova u kreiranju vlastita prostora djelovanja u kasnijem profesionalnom životu
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Hrvatski jezik i književnost
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Interpretacija književnog teksta
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- važan cilj predstavlja razvoj kritičkog mišljenja, snalaženja u presjecištima različitih humanističkih disciplina i primjena teorijske literature u različitim diskursima: u predavaonici, u istraživačkom okruženju, radu u medijima ili u okruženju pokretanja vlastite inicijative na području kulture i humanistike
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- sposobni primjenjivati kreativne elemente procesa evaluacije tekstova u kreiranju vlastita prostora djelovanja u kasnijem profesionalnom životu
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Hrvatski jezik i književnost
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Hrvatska kultura i civilizacija 1
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	5
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razviti sposobnost čitanja, pisanja, usmenog prezentiranja različitih tema i kritičkog mišljenja općenito
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Hrvatski jezik i književnost
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Hrvatska kultura i civilizacija 2
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	5
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	

7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razviti sposobnost čitanja, pisanja, usmenog prezentiranja različitih tema i kritičkog mišljenja općenito
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Anglistika
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Poetika podzemlja
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	5
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razviti vještine usmene i pisane analize, samostalno upravljati ishodom učenja te razviti sposobnost predstavljanja složenih ideja u usmenim prezentacijama i pisanim zadacima;
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Anglistika
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Retorika govora i pisma
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	5
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- sposobnost primjene retoričkih postupaka u oblikovanju uvjerljivog i argumentiranog govornog ili pisanog iskaza.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- sastavljati uvjerljive argumente u govornom i pisanom obliku; - pisati dobro organizirane eseje i pripremati debate; - služiti se vještinama i strategijama za samostalno istraživanje i kritičko ocjenjivanje vlastitog rada i napretka.
8.	Sadržaji	1. Govorništvo: jezik debate; argumentacija 2. Istina, publika; vještine prezentiranja 3. Debata 4. Reklame i oglašavanje; dizajn informacija
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Anglistika
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Usmeno prevođenje – modul 1
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	2
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- spoznati važnost (terminološke i dr.) pripreme za određenu temu govora; - razviti vještine javnog nastupa; - tolerirati stres (fizički i psihički);

8.	Sadržaji	1. Vježbe javnog nastupa i govorničkih vještina
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Anglistika
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Usmeno prevođenje – modul 2
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	2
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- spoznati važnost (terminološke i dr.) pripreme za određenu temu govora; - razviti vještine razdvajanja pažnje; - tolerirati stres (fizički i psihički) i razviti izdržljivost;
8.	Sadržaji	1. Rad u kabini i stjecanje vještina timskog rada
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Talijanistika
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Mit i mitopoezija u talijanskoj književnosti
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- argumentirano braniti neku tezu i sudjelovati u raspravi - samostalno izraziti mišljenje temeljem stečenog znanja
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Talijanistika
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Talijanska proza od neoavangarde do danas
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razvijanje komunikacijskih vještina kroz analize i diskusije na seminarima. - razvijanje prezentacijskih vještina (izlaganje seminarskih radova, powerpoint prezentacije).
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Talijanistika
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Prevođenje poslovnih dokumenata

4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- stjecanje znanja i vještina za suvremeno poslovno komuniciranje na talijanskom jeziku osobito u području gospodarstva te turizma i ugostiteljstva.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	Studenti će biti sposobni: - razumjeti i analizirati tekstove na poslovnom talijanskom jeziku; - prepoznati obilježja govornog i pisanog teksta, razlikovati neformalno i formalno komuniciranje i dopisivanje; poznavati vrste i osnovne dijelove poslovnog pisma;
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Povijest umjetnosti
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Pisati o suvremenoj umjetnosti i arhitekturi – kritička teorija i interpretacijski modeli
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razviti kreativno i kritičko mišljenje
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Povijest
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Hrvatsko društvo u 20. stoljeću
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- cilj je predmeta razviti kritički smisao za razumijevanje temeljnih procesa i struktura. te usvajanje analitičkih i interpretacijskih vještina. Polaznici seminara poticat će se na samostalno istraživanje i evaluaciju izvora i literature kako bi razvijali kritičko mišljenje i mogli oblikovati vlastiti stav o bitnim predmetima koji su obuhvaćeni predmetom.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Filozofija
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Filozofija odgoja
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	3

6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razvijati svijest o kreativnosti, poduzetnosti, inicijativi
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Sociologija
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Kvantitativne analize u društvenim znanostima
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	5
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- izraziti sposobnost i spremnost za sudjelovanjem u timskom (grupnom) istraživačkom radu
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Pedagogija
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Obiteljska pedagogija
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	5
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- uspješno usmeno i pismeno komunicirati te prezentirati vlastite uratke - razviti vještine korištenja informacija iz različitih izvora te ih koristiti u praktične svrhe - osposobiti studente za timski rad
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osmisliti i izvesti plan aktivnosti rada s roditeljima primjenjujući nove paradigme u pristupu obitelji - izraditi materijal primjeren za učenje roditelja (osvješćivanje uloga, odgovornosti, funkcija, stilova roditeljstva, komunikacije, samoprocjene, odnosa i sl.) - provesti i interpretirati jednostavnije istraživačke zadatke iz područja obiteljske pedagogije
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Pedagogija
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Vještine interpersonalne komunikacije
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- temeljni cilj kolegija je upoznati studente sa suvremenim znanstvenim pristupom području interpersonalne komunikacije i vještina te kroz

		praktični rad na vježbanju i primjeni tih vještina.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- opisati i objasniti konceptualni model interpersonalne komunikacije s posebnim naglaskom na interpersonalnim vještinama - navesti, objasniti i usporediti važnost temeljnih vještina interpersonalne komunikacije u svakodnevnim i profesionalnim situacijama - procijeniti vlastite vještine interpersonalne komunikacije; koristiti vještine interpersonalne komunikacije u svakodnevnim i profesionalnim situacijama.
8.	Sadržaji	1. Objašnjavanje 2. Samootkrivanje 3. Pokretanje i završavanje interakcija 4. Asertivnost 5. Uvjeravajuća komunikacija 6. Pregovaranje
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Pedagogija
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Partnerstvo obitelji i odgojno-obrazovne ustanove
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- uspješno usmeno i pismeno komunicirati te prezentirati vlastite uratke - razviti vještine korištenja informacija iz različitih izvora te ih koristiti u praktične svrhe - osposobiti studente za timski rad
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Pedagogija
2.	Razina studija	Diplomska
3.	Naziv kolegija	Uvod u socijalnu psihologiju
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- navesti i objasniti načine na koje grupe i grupne uloge utječu na ponašanje pojedinca te usporediti prednosti i nedostatke grupnog donošenja odluka
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Učiteljski studij
2.	Razina studija	Integrirani

3.	Naziv kolegija	Notno pismo
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razvijati samostalnost i sposobnost timskog rada
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Učiteljski studij
2.	Razina studija	Integrirani
3.	Naziv kolegija	Obiteljska pedagogija
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	3
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- uspješno usmeno i pismeno komunicirati te prezentirati vlastite uratke; - razviti vještine korištenja informacija iz različitih izvora te ih koristiti u praktične svrhe; - osposobiti studente za timski rad.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Učiteljski studij
2.	Razina studija	Integrirani
3.	Naziv kolegija	Obrazovanje za održivi razvoj u primarnom obrazovanju
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	2
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osposobiti studente za kritičko promišljanje i kreativno primjenjivanje suradničkih i interdisciplinarnih aktivnosti primjerenih uzrastu djece u primarnom obrazovanju, a sa svrhom osposobljavanja za život i rad u skladu sa održivim razvojem.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osmisliti program obrazovanja za održivi razvoj na početku primarnog obrazovanja - provesti obrazovanje za održivi razvoj u školskoj pedagoškoj praksi - osmisliti i primijeniti interdisciplinarne aktivnosti za djecu, a sa svrhom promicanja obrazovanja za održivi razvoj u primarnom obrazovanju - izraditi materijale potrebne za obrazovanje za održivi razvoj u primarnom obrazovanju - analizirati, pratiti, vrednovati i ocjenjivati vlastiti rad tijekom promicanja obrazovanja za održivi razvoj
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Učiteljski studij
2.	Razina studija	Integrirani
3.	Naziv kolegija	Psihologija motivacije i socijalizacija u razredu
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- znati će kako potaknuti i podržati motivaciju učenika za učenje, ali i u širem kontekstu ponašanja u razredu. - moći će opisati, objasniti i primijeniti temeljna načela učinkovite komunikacije s učenicima i roditeljima, organizacije razreda kao grupe i kao prostora u kojemu se odvija odgojno-obrazovni proces
8.	Sadržaji	1. Komunikacija nastavnika i učenika 2. Razred kao grupni proces 3. Vođenje razreda
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Učiteljski studij
2.	Razina studija	Integrirani
3.	Naziv kolegija	Prirodoslovlje
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	6
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- planirati i provoditi individualna i grupna istraživanja u učionici i izvan učionice (terenska nastava)
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Učiteljski studij
2.	Razina studija	Integrirani
3.	Naziv kolegija	Istraživačka praksa
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	1
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- cilj predmeta je upoznati školsku svakodnevicu, upoznati rad u razrednoj nastavi kao i upoznavanje strukture škole i pedagoške dokumentacije.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razvijati sposobnost za samostalno i kreativno unaprjeđivanje nastavne prakse.
8.	Sadržaji	1. hospitirati barem 3 sata dnevno u ustanovi kroz dva tjedna (različitih nastavnih predmeta i razreda). 2. preporuča se provesti istraživanje za izradu diplomskog rada, 3. zajedno s učiteljem – mentorom pripremiti i održati minimalno po 1 sat iz svakog nastavnog predmeta
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Učiteljski studij
2.	Razina studija	Integrirani
3.	Naziv kolegija	Kineziološka metodika 3
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	4
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- usporediti samostalan i timski rad te stvaralačko i kritičko razmišljanje
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Učiteljski studij
2.	Razina studija	Integrirani
3.	Naziv kolegija	Likovna umjetnost na tlu Hrvatske
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	2
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- razvijati kreativno i kritičko mišljenje, istraživačke sposobnosti, samostalnost i individualnost
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Učiteljski studij
2.	Razina studija	Integrirani
3.	Naziv kolegija	Implicitna pedagogija
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Obvezni
5.	ECTS opterećenje	2
6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- osposobljavanje studenata za kritičko promišljanje, argumentirano raspravljanje o pedagoškim temama.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- steći sposobnost promišljanja vlastitoga vrijednosnog okvira, - razviti svijest, usporediti i kritički razmotriti različite uloge sudionika procesa poučavanja i učenja
8.	Sadržaji	1. Odgovornost – individualna-kolektivna Osobine kreativne osobe
9.	Dodatno	

1.	Studijski program	Engleski jezik i knjiženost, hrvatski jezik i književnost, njemački jezik i književnost, povijest umjetnosti, povijest, filozofija, sociologija, pedagogija, učiteljski studij, rani i predškolski odgoj i obrazovanje
2.	Razina studija	Prijediplomska, diplomatska i inetgrirana
3.	Naziv kolegija	Stručna praksa u nastavnoj bazi
4.	Status predmeta (obvezni/izborni)	Izborni
5.	ECTS opterećenje	5

6.	Ciljevi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	- upoznati studente s konkretnim praktičnim uvjetima u nastavnoj bazi i osposobiti ih za samostalno uočavanje i rješavanje jednostavnijih praktičnih problema u stvarnom radnom okruženju.
7.	Ishodi predmeta povezani s razvojem poduzetničkih znanja, vještina i kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> - primijeniti znanja i vještine stečene tijekom prijediplomskog studija potrebne za samostalno uočavanje i rješavanje jednostavnijih konkretnih problema u stvarnom radnom okruženju. - izraditi Izvješće o stručnoj praksi i u njemu objasniti izvršene zadatke uz prilog relevantne dokumentacije. - prepoznati izazove koje postavlja radno okruženje i objasniti procese suočavanja s konkretnim izazovima. - opisati probleme proizišle iz konkretnih radnih zadataka u nastavnoj bazi i objasniti procese njihova rješavanja. - dokumentirati osobnu praksu i reflektivno je kritički vrednovati
8.	Sadržaji	
9.	Dodatno	

SAŽETAK

Uz porast zanimanja za poduzetništvo, raste i potreba za poduzetničkim obrazovanjem koji ima važnu ulogu u promicanju poduzetništva. Poduzetničko obrazovanje fokusira se na pripremu pojedinca za obrazovni i profesionalni život putem razvoja poduzetničkih vještina, kompetencija i znanja. Cilj ovog rada bio je ispitati mogućnosti obrazovanja za poduzetništvo na Filozofskom fakultetu u Splitu, a specifični ciljevi uključivali su utvrditi povezanost želje za pokretanjem vlastitog poduzetničkog poduhvata s usmjerenjem studija te utvrditi povezanost između interesa studenata za sudjelovanjem u edukacijama i radionicama za razvoj poduzetničkih znanja i vještina s razinom studija i izloženosti studenata/ica poduzetničkim konceptima u redovnom obrazovanju. Uzorak istraživanja sastavljen je na temelju ukupnog broja studenata Filozofskog fakulteta u Splitu prema razinama studija, a metode korištene u istraživanju bile su anketa i analiza sadržaja. Istraživanje je provedeno tijekom lipnja i srpnja 2024. godine. Rezultati su pokazali da studenti društvenih studija pokazuju veći interes za osnivanje vlastitog poduzetničkog poduhvata od studenata humanističkih studija i studenti koji su više bili izloženi poduzetničkim konceptima više sudjeluju u radionicama vezanim za poduzetničke elemente. Također su rezultati pokazali relativno dostatnu razinu poduzetničkih elemenata na Filozofskom fakultetu u Splitu, iako većina studenata smatra da se na njihovom fakultetu nikada ne govori o poduzetničkim konceptima. Razlog tome može biti nedovoljna upoznatost studenata s time što točno obuhvaćaju poduzetničke kompetencije, vještine i znanja.

Ključne riječi: *poduzetništvo, poduzetničko obrazovanje, poduzetničke karakteristike, poduzetnička namjera, studenti*

SUMMARY

Along with the increase in interest in entrepreneurship, the need for entrepreneurial education also grows, which plays an important role in promoting entrepreneurship. Entrepreneurial education focuses on preparing individuals for educational and professional life through the development of entrepreneurial skills, competencies and knowledge. The goal of this paper was to examine the possibilities of entrepreneurship education at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Split, Croatia and the specific goals included determining the connection between the desire to start one's own entrepreneurial venture and the direction of studies, and to determine the connection between students' interest in participating in education and workshops for the development of entrepreneurial knowledge and skills with the level of study and exposure of students to entrepreneurial concepts in regular education. The research sample was compiled on the basis of the total number of students of the Faculty of Humanities and Social Sciences in Split according to their study levels, and the methods used in the research were survey and content analysis. The research was conducted in June and July 2024. The results showed that students of social studies show a greater interest in establishing their own entrepreneurial enterprise than students of humanities studies, and students who were more exposed to entrepreneurial concepts participate more in workshops related to entrepreneurial elements. The results also showed a relatively sufficient level of entrepreneurial elements at the Faculty of Humanities and Social Sciences in Split, although most students believe that entrepreneurial concepts are never discussed at their faculty. The reason for this may be insufficient familiarity of students with what exactly entrepreneurial competences, skills and knowledge encompass.

Keywords: *entrepreneurship, entrepreneurial education, entrepreneurial characteristics, entrepreneurial intention, students*

BILJEŠKA O AUTORICI

ANTONELA MARINOVIĆ rođena je u Dubrovniku, 8. lipnja 2002. godine. Završila je Osnovnu školu Ston i srednju Gimnaziju Dubrovnik, smjer jezična gimnazija. Godine 2021. upisuje studij sociologije na Filozofskom fakultetu u Splitu.

mail: amarinovic2@ffst.hr

Obrazac A.Č.

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

kojom ja Antonela Marinović, kao pristupnik/pristupnica za stjecanje zvanja sveučilišnog/e prvostupnika/ce sociologije, izjavljujem da je ovaj završni rad rezultat isključivo mogega vlastitoga rada, da se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio završnog rada nije napisan na nedopušten način, odnosno da nije prepisan iz necitiranoga rada, pa tako ne krši ničija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio ovoga završnog rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Split, 16. rujna 2024.

Potpis

Izjava o pohrani i objavi ocjenskog rada
(završnog/diplomskog/specijalističkog/doktorskog rada - podcrtajte odgovarajuće)

Student/ica: ANTONELA MARINović

Naslov rada: MOGUĆNOSTI OBRAZOVANJA ZA PODUZETNIŠTVO
NA FILOZOFSKOM FAKULTETU U SPLITU

Znanstveno područje i polje: SOCIOLOGIJA

Vrsta rada: ZAVRŠNI RAD

Mentor/ica rada (ime i prezime, akad. stupanj i zvanje):
DOC. DR. SC. TEA GUTOVIĆ

Komentor/ica rada (ime i prezime, akad. stupanj i zvanje):
/

Članovi povjerenstva (ime i prezime, akad. stupanj i zvanje):
PROF. DR. SC. RENATA BELJA
DOC. DR. SC. TEA GUTOVIĆ
DR. SC. TONI POPOVIĆ

Ovom izjavom potvrđujem da sam autor/autorica predanog ocjenskog rada (završnog/diplomskog/specijalističkog/doktorskog rada - zaokružite odgovarajuće) i da sadržaj njegove elektroničke inačice u potpunosti odgovara sadržaju obranjenog i nakon obrane uredenog rada.

Kao autor izjavljujem da se slažem da se moj ocjenski rad, bez naknade, trajno javno objavi u otvorenom pristupu u Digitalnom repozitoriju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Splitu i repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN br. 119/22).

Split, 16.09.2024.

Potpis studenta/studentice:

Napomena:

U slučaju potrebe ograničavanja pristupa ocjenskom radu sukladno odredbama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (111/21), podnosi se obrazloženi zahtjev dekanici Filozofskog fakulteta u Splitu.